

codarts

hogeschool voor de kunsten

Jaarverslag 2008

Inhoudsopgave

Bericht van de Raad van Toezicht	3
Voorwoord	4
1. Codarts, Hogeschool voor de Kunsten	6
1.1 Missie	6
1.2 Opleidingen	6
1.2.1 Rotterdams Conservatorium	6
1.2.2 Rotterdamse Dansacademie	7
1.2.3 Circus Arts	8
1.3 Kengetallen	8
2. Studenten	10
2.1 Kroonjuwelen	10
2.1.1 Prijzen	10
2.1.2 Uitvoeringen door Codarts Studenten	13
2.2 Kengetallen student en onderwijs	19
2.2.1 Selectie en Werving	19
2.2.2 Instroom en inschrijvingen	20
2.2.3 Gediplomeerden en verblijfsduur	23
2.2.4 Rendement	24
2.2.5 Studieuitval en Bindend studieadvies	25
3. Onderwijs	27
3.1 Hogeschoolbreed	27
3.2 Rotterdams Conservatorium	27
3.3 Rotterdamse Dansacademie.....	29
3.4 Bacheloropleiding Circus Arts	30
3.5 Studiebegeleiding	31
4. Onderzoek	34
4.1 Onderzoek in ontwikkeling	34
4.2 Lectoraten	34
4.2.1 Lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts	35
4.2.2 Lectoraat Community Arts	36

5.	Codarts in Company	38
5.1	In samenwerking met Codarts	38
5.2	Codarts in de regio	38
5.3	Codarts Mondiaal	39
6.	Faciliteren en faciliteiten	41
6.1	Ondersteuning	41
6.1.1	Codarts Productiebureau	41
6.1.2	Communicatie & PR	41
6.1.3	Mediatheek	42
6.1.4	ICT.....	43
6.2	Huisvesting	43
7.	De kwaliteit verzekerd	45
7.1	Kwaliteitszorg	45
7.2	Resultaten	46
8.	Organisatie en bestuur	48
8.1	Personeel en organisatie	48
8.1.1	Personeelsbeleid	48
8.1.2	Kengetallen Personeel	50
8.2	Bestuur	51
8.3	Horizontale en verticale verantwoording	52
8.3.1	Raad van Toezicht	52
8.3.2	Medezeggenschapsraad	53
8.3.3	Studentenraad	54
9.	Jaarrekening	55
9.1	Grondslagen	55
9.2	Toelichting op de balans	56
9.2.1	Activa	56
9.2.2	Passiva	56
9.2.3	Exploitatierkening	58
9.3	Helderheid in bekostiging	59
-	Balans per 31-12-2008	60
-	Exploitatierkening 2008	61
-	Kasstroomoverzicht 2008	62
Bijlagen		
B.1	Samenstelling College van Bestuur	63
B.3	Samenstelling Raad van Toezicht	64
B.4	Samenstelling MR	65
B.5	Uitwisseling internationale studenten.....	66

Bericht van de Raad van Toezicht

In het jaarverslag van Codarts is er altijd ruim baan voor de prestaties van studenten en docenten en dat is terecht. Het hoofdstuk met de kroonjuwelen en de lijst van uitvoeringen bevat een uitgebreid overzicht waar en op welk podium studenten hun kunnen hebben geëtaleerd en aan publiek hun passie hebben laten zien. Deze podia staan overal in Rotterdam en ver daarbuiten. En bij bijzondere gelegenheden. Zo mag het optreden van studenten en docenten van het conservatorium van Codarts bij het bevrijdingsfestival op 5 mei op de Amstel, nota bene in Amsterdam, als een uniek moment worden beschouwd voor de school, evenals het optreden van de Rotterdamse Dansacademie en Rotterdam Circus Arts bij de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin.

De Raad van Toezicht ziet in het overzicht de bevestiging dat Codarts er goed voor staat. De artistieke koers van de opleidingen, de aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs en de betrokkenheid van de medewerkers komen tot uiting in de optredens van de studenten en in de erkenning die zij van vakgenoten uit het werkveld krijgen.

Ook in haar jaarlijkse evaluatie, conform de governance code, heeft de Raad van Toezicht vastgesteld dat Codarts goed op koers ligt. Door een degelijk beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering zit Codarts in een structureel financieel gezond vaarwater. De onderlinge werkwijze van de Raad en de relatie met het College van Bestuur verloopt goed. Er is een grote mate van vertrouwen. Omdat het College van Bestuur nadrukkelijk aandacht heeft besteed aan de kwaliteitssystemen kan Codarts zich verder ontwikkelen met een goed perspectief.

Zeer tot ons verdriet kan onze gewaardeerde collega van de Raad van Toezicht Paul Nouwen dit toekomst perspectief niet meer meemaken. Paul overleed in mei van dit jaar. Paul was een goed en enthousiast lid van de raad. Een aimabel mens en in alle opzichten een ambassadeur voor Codarts als kuntsvakhogeschool in Rotterdam. Wij zullen zijn daadkracht en energie missen.

Net als in 2008 hoopt de Raad van Toezicht dat ook in het komend jaar de vitaliteit en passie van studenten en docenten volop in het onderwijs en op de podia te zien zal zijn. De raad wil studenten, docenten en medewerkers daarbij veel succes wensen en hen danken voor hun grote inzet in het afgelopen jaar.

Namens de Raad van Toezicht,

Henk Bosma,
Voorzitter Raad van Toezicht

Voorwoord

Wat drijft Codarts en waar drijft zij naar toe? Hoe ziet onze organisatie eruit en wat is onze plaats op regionaal, nationaal en internationaal niveau?

Wat is de kwaliteit van ons onderwijs en wat inspireert onze studenten? Deze en andere vragen hebben het discours in 2008 in hoge mate bepaald door de op handen zijnde accreditatie van het Conservatorium. Duidelijk is dat - in welk zwaar politiek weer het kunstvakonderwijs zich ook bevindt - bij Codarts mensen werken die vol vuur de wind in de zeilen houden. Dit vanuit de overtuiging dat kunst drager en resultaat is van het grensverleggend vermogen van de mens. Codarts drijft op een streven naar topkwaliteit in alle opzichten: qua onderwijs, onderwijsomgeving, gezonde en veilige studie- en werkomgeving, vakmanschap en artistieke Passie is daarbij de motor.

Wat het onderwijs betreft heeft Codarts in 2008 gewerkt aan een verder herprofilering van de opleiding Docent Dans. De nieuwe opleiding biedt studenten een aanzienlijk beter antwoord op de ontwikkelingen die zich vooral in de grootstedelijke samenleving voordoen. De ontwikkeling van jonge mensen is niet alleen een kwestie van kennis, en kennis is niet alleen een kwestie van cijfers en letters. De opleiding wil hierbij als een breekijzer fungeren en een bijdrage leveren aan het openbreken van dat wat is vastgeroest. Studenten van Codarts worden opgeleid om waar dan ook te kunnen werken: in het onderwijs, maar ook daarbuiten, in wijkcentra of met uiteenlopende community's. Zij ontwikkelen vaardigheden die hen in staat stellen mensen of groepen mensen te helpen bij hun zoektocht naar identificatie, identiteit en integratie. Uit de toename van het aantal aanmeldingen voor dit nieuwe profiel blijkt dat de jonge docent dansers zich aangetrokken voelen tot dit arbeidsperspectief. Het lectoraat Community Arts heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het denken over de gelijkwaardigheid en waarde van het anders zijn dan je zelf bent. Het resultaat is een wenkende en inspirerende opleiding. Om deze opleiding volledig tot haar recht te kunnen laten komen, heeft Codarts gemeend het initiatief te moeten nemen voor een Master Community Arts. Op basis van de reeds in 2008 bekende resultaten van het lectoraat zijn de eerste stappen gezet om dit ideaal te verwezenlijken. De opleiding Docent Muziek zal zich vanaf 2009 gaan aansluiten bij voornoemd profiel.

Codarts is voor al haar opleidingen op weg naar een internationale bench marking met gerenommeerde instituten in het buitenland. Mede daartoe is in 2008 bij het Conservatorium het academy model volledig ingevoerd: alle academy's van de opleiding Muziek kennen een management met een artistiek en een onderwijs manager die op basis van shared leadership gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een academy. Het ligt in de bedoeling dit model in 2009 bij alle opleidingen van Codarts te implementeren. Daarnaast is er in 2008 veel aandacht besteed aan de verdere verbetering van het kwaliteitszorgsysteem. Het academy model heeft er voor gezorgd dat de implementatie redelijk soepel verliep, dit mede dankzij een beheersbare span of control. Vooral de vervolmaking van het managementinformatiesysteem heeft de leiding van de onderscheiden afstudeerrichtingen in staat gesteld te sturen op in- en output en daarmee op kwaliteit in alle opzichten.

De opleiding Circus Arts ontwikkelt zich langzaam, maar gestaag. Dankzij een belangrijke financiële impuls van de gemeente Rotterdam in het kader van Rotterdam Circusstad is de opleiding in staat zich manifest te positioneren en de samenwerking met het werkveld op te bouwen. Het is jammer dat de beroepscommissie van OCW heeft gemeend het bezwaar van Fontys Hogescholen tegen OCW om een tweede opleiding Circus Arts te starten te moeten honoreren. Codarts voelt zich hierbij zeer gesteund door het ministerie van OCW dat in het kader van de macrodoelmatigheid aanvankelijk slechts één opleiding wilde toestaan. Voor de opleiding zijn de bestaande contacten met Canada en Rusland op dit moment onontbeerlijk voor de hoogwaardige artistieke kwaliteit die Codarts nastreeft. Het het aanzwellende geluid dat de minister van plan zou zijn niet langer de niet-EU studenten te bekostigen is daarom verontrustend.

De aanpak van de Rotterdamse Dansacademie met betrekking tot de jongensklas is een succes gebleken. Bij het platform Sirius is een aanvraag ingediend om nog een aantal programma's te

ontwikkelen die het pesten van jongens, die willen dansen, ontmoedigen. Ook de aanpak voor de doorstroom uit het MBO is succesvol. Het gereguleerd toelaten heeft geleid tot een didactiek die MBO talent op hoog niveau laten schitteren.

Codarts ontleent haar bestaansrecht aan het opleiden van jonge mensen tot professionals die met hun talent en attitude een hoogwaardige artistieke bijdrage leveren aan het bestaande beroepenveld. Codarts levert daartoe goed en aantrekkelijk onderwijs.

Codarts doet dat door haar beleid, artistieke visie en onderwijs inhoud regelmatig te herijken in het licht van ontwikkelingen in onze interne en externe omgeving en waar nodig aan te scherpen. Intern heeft Codarts in 2008 veel aandacht besteed aan de implementatie van het gezondheidsbeleid voor personeel en studenten. Extern aan het regelmatige raadplegen van de relevante werkvelden. Wie 2008 beziet weet dat Codarts er trots op kan zijn dat de (gast)docenten, de managers en de ondersteunende medewerkers zich actief en geïnspireerd inzetten om onze ambities te realiseren.

Jikkie van der Giessen
Voorzitter College van Bestuur

1 Codarts, Hogeschool voor de Kunsten

Codarts is een monosectorale kunstvakhogeschool. Artisticiiteit, bevologenheid, excellentie en engagement vormen het hart van haar bestaan.

Codarts wil studenten opleiden die met een zelfbewuste en lerende attitude hun weg vinden op de internationale arbeidsmarkt. Daarom kent Codarts:

- wereldwijde werving van studenten en docenten;
- een strenge selectie van studenten aan de poort;
- docenten die naast hun docentschap als professional werkzaam zijn;
- een intensief lesprogramma;
- een uitstekend nationaal en internationaal netwerk binnen het werkveld.

1.1 Missie

Codarts wil een hoogwaardige en duurzame bijdrage leveren aan de invulling van de behoefte vanuit de samenleving en het werkveld aan professioneel opgeleide en fysiek en mentaal gezonde dansers, circuskunstenaars en musici. Codarts wil invulling geven aan de verschillende rollen die de kunst in onze samenleving speelt. Daarom concentreert Codarts zich op zowel de vraag naar toptalent in de uitvoerende kunsten als naar topdocenten.

Lerende attitude:

De primaire opdracht van de hogeschool richt zich op het door studenten verwerven van competenties op artistiek, vaktechnisch en professioneel-maatschappelijk gebied, opdat zij als afgestudeerde dansers, docenten, circuskunstenaars en musici uitstekend kunnen functioneren in de huidige en toekomstige beroepspraktijk. Dit impliceert dat de studenten een lerende attitude wordt bijgebracht, waardoor het leren zich niet beperkt tot de bacheloropleiding maar zich ontwikkelt tot een continu proces. Om hieraan tegemoet te komen daagt Codarts de studenten in hun bacheloropleiding uit om na hun afstuderen te participeren in deskundigheidsbevorderende leertrajecten, zoals masteropleidingen en andere (commerciële) cursussen.

Gezondheid:

Zowel dansers, musici en circuskunstenaars kunnen beschouwd worden als topsporters die in hoge mate afhankelijk zijn van hun fysieke gestel. In deze disciplines zijn blessures aan de orde van de dag. Codarts ziet een goed gezondheidsbeleid als een belangrijk onderdeel van haar onderwijs.

Beroepspraktijk en professionals/docenten:

Codarts vervult haar taak vanuit een interactie met de beroepspraktijk, een actieve en medeverantwoordelijke participatie van de studenten in het leerproces en de samenleving en een door systematische kwaliteitszorg ondersteunde vernieuwing van het curriculum, opdat talenten van studenten zo goed mogelijk worden ontwikkeld tot de vereiste (start)kwalificaties en er voldoende ruimte blijft voor specialisaties. Om dit te kunnen realiseren faciliteert Codarts de docenten om zich als moderne professionals te kunnen manifesteren op hun vakgebieden.

1.2 Opleidingen

1.2.1 Rotterdams Conservatorium

Het Rotterdams Conservatorium (RC) profileert zich als internationaal vooraanstaande hogeschool in muziekvakonderwijs. Het artistieke profiel kenmerkt zich door een duidelijk herkenbare verankering van de pijlers 'vakmanschap, avontuur en diversiteit'. Door middel van een duidelijke interne overlegstructuur met onderwijsplatform en artistieke raad, afdelingsvergaderingen en managementdagen wordt het artistieke profiel voortdurend

geconfronteerd met de dagelijkse praktijk. Zo wordt voorkomen dat profiel en werkelijkheid uit elkaar groeien.

Het Rotterdams Conservatorium kent de volgende initiële opleidingen:

- Bacheloropleiding Muziek
- Bacheloropleiding Docent Muziek
- Masteropleiding Education in Arts
- Master of Music/voortgezette opleiding muziek

Een bijzonder kenmerk van het Rotterdams Conservatorium is dat het een breed scala aan muziekgenres herbergt. Rotterdam heeft daar van oudsher een voortrekkersrol in genomen en is daardoor geworden tot wat wordt beschouwd als het breedste conservatorium ter wereld.

Deze diversiteit wordt weerspiegeld in de volgende vijf Academies:

- Rotterdam Classical Music Academy
- Rotterdam World Music Academy
- Rotterdam Jazz Academy
- Rotterdamse Muziektheateracademie
- Rotterdam Pop Academy

Een uitgebalanceerd docententeam gekoppeld aan een regelmatige impuls van (internationale) gastdocenten in de vorm van masterclasses staan garant voor een hoge mate van vakmanschap. Het avontuurlijke en ondernemende karakter van het Rotterdams Conservatorium komt tot uitdrukking in de workshops, projecten en de vele buitenschoolse optredens. Verder worden de mogelijkheden om cross-overs te onderzoeken en te realiseren meer en meer een structureel onderdeel van de opleidingen.

In een voortdurende dialoog met het werkveld wordt vanuit de onderscheiden academies een optimale aansluiting op de arbeidsmarkt nagestreefd. Uit de vooraanstaande posities van veel alumni en de hoge percentages studenten die na hun studie bij Codarts werkzaam zijn binnen het eigen vakgebied mag geconcludeerd worden dat het Rotterdams Conservatorium een stevige bijdrage levert aan de (internationale) muziekcultuur.

1.2.2 Rotterdamse Dansacademie

De belangrijkste pijlers van de Rotterdamse Dansacademie (RDA) zijn eigentijdse dans, *excellence*, marktgerichtheid en *human quality*. Wie na een zwaar toelatingstraject bij de Rotterdamse Dansacademie wordt toegelaten weet dat de concurrentie op de dansersmarkt moordend is. Om als danser überhaupt in het vak terecht te komen is één ding heel belangrijk: uitstekend kunnen dansen. De Rotterdamse Dansacademie wil graag haar bijdrage leveren aan de toekomstige top van de danswereld door zelfbewuste dansers en docenten dans af te leveren met een solide pakket van eigentijdse dansvaardigheden en een heldere visie op het eigen talent.

Aan de basis van de curricula van beide bacheloropleidingen (uitvoerende dans en docent dans) ligt een ambachtelijk danstechnisch fundament. Binnen de opleiding uitvoerende dans specialiseert de student zich tot danser of choreograaf.

Niet alleen aan de bekwaamheid als danser, maar ook aan gezondheid geeft de Rotterdamse Dansacademie bijzonder veel aandacht. Zo kent de academie een gezondheidscoördinator en een gezondheidsteam. In mei 2008 werd het driejarige lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts afgesloten.

De Rotterdamse Dansacademie werkt samen met wereldberoemde dansers en choreografen zoals William Forsythe en zijn gezelschap alsmede Jiří Kylián.

De Dansacademie kent de volgende initiële opleidingen:

- Bacheloropleiding Dans
- Bacheloropleiding Docent Dans
- Master Choreografie
- Masteropleiding Danstherapie

1.2.3 Circus Arts

De bacheloropleiding Circus Arts is een fulltime opleiding en duurt vier jaar. Studenten worden opgeleid tot professioneel uitvoerend kunstenaar in ten minste één circusspecialisatie. Daarnaast krijgen ze een brede basis aan circustechnieken aangeleerd en zijn zij in de praktijk multi-inzetbaar.

Er zijn drie samenhangende gebieden ofwel leerdomeinen:

1. artistiek leerdomein: gericht op de artistieke eigenheid van de student;
2. vaktechnisch leerdomein: gericht op de ontwikkeling van een professionele techniek;
3. professioneel maatschappelijk leerdomein: gericht op de plaats van circuskunst als beroep in de samenleving.

De inhoud van de studie is gebaseerd op een aantal uitgangspunten:

1. integratie van creativiteit en ambachtelijkheid: de opleiding is gericht op de ontwikkeling van een hoogwaardige professionele uitvoeringskwaliteit in één of meerder circusdisciplines in combinatie met een persoonlijk onderscheidend artistiek profiel;
2. een hoogwaardige professionele performancekwaliteit: het werkveld stelt hoge eisen aan de performancekwaliteit. Daarom wordt specifiek aandacht besteed aan de Elementary Skills Training. Hierin komen basiscompetenties aan de orde op het gebied van kracht-, souplesse- en coördinatietraining. De circusvaardigheden worden ontwikkeld in de Circus Skills Training;
3. confrontatie met de beroepspraktijk: van het eerste tot en met het laatste jaar wordt een intensieve relatie met de beroepspraktijk aangegaan. Dit maakt een succesvolle instroom in het vak mogelijk;
4. een specifiek profiel circuskunsten: de nauwe aansluiting die deze opleiding biedt met de kunstvakdisciplines dans, muziek en theater geeft een meerwaarde die in andere circusopleidingen niet gehaald kan worden;
5. brede inzetbaarheid: van een circusartiest wordt tegenwoordig verwacht dat hij een individuele act kan maken en in teamverband kan werken met bijvoorbeeld een scenograaf.

De opleiding is mede opgezet met Jan Rok Achard, één van de grondleggers van de circusschool in Montreal die aan de basis staat van Cirque du Soleil. De opleiding is lid van Fedec. Fedec is een internationaal netwerk van professionele circusscholen. De belangrijkste taak is het ondersteunen van de ontwikkeling en evolutie van de pedagogie en het scheppen op het gebied van de circuskunsten.

1.3 Kengetallen

Studenten

Bij de bacheloropleidingen muziek, docent muziek, dans, docent dans, circus arts en de masteropleidingen muziek, danstherapie en educatie zijn ingeschreven:

	2004	2005	2006	2007	2008
bacheloropleidingen	892	883	887	898	887
masteropleidingen	108	116	159	183	175
aantal afgestudeerden	235	219	215	213	-

Cursisten

Het overzicht betreft het aantal cursisten dat een vooropleiding volgen voor de bacheloropleiding of die een aantal onderwijseenheden volgen van het programma van de bacheloropleiding. Het aantal cursisten is uitgesplitst naar studiejaar (2008 is studiejaar 2008-2009).

	2004	2005	2006	2007	2008
contract HBO	46	54	51	48	42
vooropleiding (excl. Havo)	148	127	146	149	184
Havo voor Muziek en Dans	208	220	206	213	214

Personeel

Het overzicht betreft het personeelsbestand, uitgedrukt in aantal medewerkers en in fulltime equivalenten (FTE) voor de verschillende studiejaar (2008 is studiejaar 2008-2009). De peildatum voor de gegevens is 31 december.

	2004	2005	2006	2007	2008
aantal medewerkers	326	321	352	353	355
FTE's (ultimo)	193	182	196	191	192

Financiën

Het overzicht van de financiën heeft betrekking op het kalenderjaar. De financiën hebben zich als volgt ontwikkeld:

	2004	2005	2006	2007*	2008
rentabiliteit	1,4 %	0,4 %	-5,8%	-3,2%	0,0%
solvabiliteit	40 %	41 %	39 %	42%	42%
balanstotaal x € 1 miljoen	31	31	31	27	27
current ratio	1,79	1,52	0,88	0,68	0,67

** in de jaarrekening van 2008 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden door toepassing van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving als grondslag voor de opstelling van de jaarrekening. De kengetallen van 2007 wijken hierdoor af van de gepubliceerde cijfers in het jaarverslag 2007. De vergelijkbare cijfers over 2007 waren: rentabiliteit -3,2%, solvabiliteit 39%, balanstotaal m€30 en een current ratio 0,78.*

2 Studenten

2.1 Kroonjuwelen

Iedere Codartsstudent en elke Codartsdocent heeft unieke artistieke talenten. Daar is Codarts zich terdege van bewust. Eén keer per jaar poetsen we onze kroonjuwelen extra goed op om aan ieder die dit jaarverslag onder ogen krijgt te laten zien dat we een schitterende instelling zijn.

2.1.1 Prijzen

Rotterdams Conservatorium

Jasper van Damme – Erasmus Jazz Prijs 2008

Op zondag 16 maart vond de dertiende editie van de Erasmus Jazz Prijs plaats: de prijs die door de Stichting Vrienden van het Rotterdams Conservatorium is geïnitieerd en jaarlijks wordt uitgereikt aan de beste student van de Rotterdam Jazz Academy. Saxofonist Jasper van Damme is in een overvol Doelencafé uitgeroepen tot winnaar van de Erasmus Jazz Prijs 2008. De jury bestond uit: Frank van Berkel (programmeur Jazz International), Frank Bolder (programmeur North Sea Jazz Festival), Hugo Dirkson (programmeur jazzcafé Dizzy) en Hans de Lange (programmeur de Doelen). Jurysecretaris was Frank Tomeï.

Claudio Constantini – Tangoconcours El Corte

Met zijn arrangement van het stuk El Corte, speciaal gecomponeerd door de Nederlandse bandoneónist Carel Kraayenhof, heeft Claudio Constantini – student bandoneón aan de Rotterdam World Music Academy – op 24 maart 2008 het tangoconcours El Corte gewonnen. Van de vijf finalisten overtuigde Constantini met zijn sextet het meest. Hij sleepte, naast de trofee en een prijs van 1.000 euro, flink wat publiciteit in de wacht. Zijn muziek wordt uitgegeven en verspreid via de vele Argentijnse ambassades in de wereld.

Vitaly Pisarenko – Liszt Concours 2008

Vitaly Pisarenko heeft op 12 april 2008 het 8ste Internationaal Franz Liszt Pianoconcours gewonnen. Dit concours is een van de meest vooraanstaande pianoconcoursen in de wereld. Vitaly is student van Aquilles Delle Vigne aan de Rotterdam Classical Music Academy. Vitaly nam door het winnen van het concours € 20.000 in ontvangst, mocht een cd-opname maken en treedt twee jaar lang op in binnen- en buitenland.

Rieneke Brink – Benelux fluitconcours 2008

Rieneke Brink, tweedejaarsstudente aan de Rotterdam Classical Music Academy, heeft in april 2008 de eerste prijs gewonnen bij het Benelux fluitconcours in de categorie van Conservatoriumstudenten. Ook ontving zij de algemene 'Van Vossen-prijs' voor de meest opmerkelijke prestatie.

De jury was zeer lovend over het spel van Rieneke: 'Ze heeft temperamentvol en met overgave gespeeld, neemt risico's en laat mooie contrasten horen.'

Ingeborg Cneut en Ganesh Ramnath – Stipendia Stichting Vrienden van het Rotterdams Conservatorium 2008

Op 11 september 2008, tijdens een bijeenkomst ter gelegenheid van de opening van het academisch jaar, werden twee stipendia uitgereikt. Ganesh Ramnath en Ingeborg Cneut ontvingen de stipendia van de Stichting Vrienden van het Rotterdams Conservatorium. Ganesh Ramnath studeerde tabla en zang aan de Rotterdam World Music Academy en is in juli 2008 in beide vakken subliem afgestudeerd. Ingeborg Cneut studeerde viool Argentijnse tango. In 2008 rondde Cneut de Voortgezette opleiding Muziek (tweede fase) af met een magisch concert. De examencommissie waardeerde deze presentatie met een 10.

Benoît Martiny – Amersfoort Jazz Talent Award 2008

De Benoît Martiny Band, onder leiding van drummer Benoît Martiny, heeft op zondag 18 mei 2008 de derde editie van de Amersfoort Jazz Talent Award gewonnen.

Benoît Martiny is in 2007 afgestudeerd aan de Rotterdam Jazz Academy (RJA) van het Rotterdams Conservatorium. In de band spelen nog meer (afgestudeerde) topstudenten van de Rotterdamse jazzopleiding: o.a. Jasper van Damme (saxofoon) en Sandor Kem (bas).

De prijs was een geldbedrag van € 2.500 en een optreden op het Jazzfestival Amersfoort in 2009.

De Benoît Martiny Band zal de geldprijs besteden aan de opname van een CD.

De prijs werd uitgereikt door de winnaar van de Jazz Talent Award van 2007: gitarist Jerome Hol, ook een van de coryfeeën van de recente generatie jazzstudenten van de RJA.

Carles Marín – Prize of the Best Soloist at the Mozarteum Salzburg 2008

Carles Marín heeft de prijs van beste solist bij het Mozarteum in Salzburg gewonnen.

Carles is student van Aquilles Delle Vigne. Hij is de elfde winnaar van dit prestigieuze concours van de klas. Zeven ervan hebben in Rotterdam gestudeerd: Calogero Di Liberto, Yuki Matsuzaka, Fernando Altamura, Vitaly Pisarenko, Francesco De Stefano, Vincenzo De Stefano en Carles Marín. Carles Marín is ook winnaar van de First Scarlatti Prize.

Pianostudenten Rotterdam Classical Music Academy – III International Piano Competition Panama 2008

Drie pianostudenten van de Rotterdam Classical Music Academy zijn in de prijzen gevallen tijdens de prestigieuze 'III International Piano Competition Panama' die van 21 t/m 28 oktober 2008 werd gehouden in Panama City – Panama.

Fernando Altamura, student aan de Master of Music – piano klassieke muziek, heeft de tweede prijs gewonnen van The III International Piano Competition Panama. Fernando ontving naast een zilveren medaille een prijzenbedrag van 15.000 dollar.

Ook twee andere studenten van de Rotterdam Classical Music vielen in de prijzen tijdens de finale van dit festival. Carles Marín eindigde op de vijfde plaats en Jorge Giménez won de achtste prijs. Fernando, Carles en Jorge studeren bij Aquilles Delle Vigne, masterdocent piano aan de Rotterdam Classical Music Academy.

Rik Mol – Stimuleringsprijs 2008

Trompettist – en oud-student van de Rotterdam Jazz Academy – Rik Mol ontving op 2 oktober jl. de Stimuleringsprijs 2008 van het Prins Bernhard Cultuurfonds Zeeland.

Volgens het Prins Bernhard Cultuurfonds Zeeland levert Rik Mol, als jong Zeeuws muzikant, een bijdrage aan de vernieuwing van de jazzmuziek. Door deze te vermengen met invloeden vanuit de pop, hip hop, funk en dance ontstaat een eigen geluid dat zeer aantrekkelijk is voor een jong publiek.

Het bedrag van € 10.000 is specifiek toegewezen voor het uitbrengen van een tweede cd.

Alejandro Orozco – Tromp Concours 2008

Alejandro Orozco, eerstejaarsstudent compositie Master of Music aan de Rotterdam Classical Music Academy van het Rotterdams Conservatorium, heeft op 20 november 2008 in Eindhoven de eerste prijs gewonnen in de Conservatorium Compositie Competitie van het Tromp Concours 2008.

Het tweejaarlijkse Trompfestival, waarvan het Tromp Concours deel uitmaakt, werd dit jaar voor de negentiende keer georganiseerd. Afwisselend staan het strijkkwartet en het slagwerk centraal. Nieuw deze keer was de compositiewedstrijd voor Nederlandse conservatoriumstudenten. Net als Steve Martland, de Brits-Nederlandse composer-in-residence van het festival, schreven ze een werk voor strijkkwartet en percussie.

Het winnende werk van Alejandro Orozco werd uitgevoerd door mede-studenten Lieke Arts (viool), Colette Gaillard (viool), Adriaan Breunis (altviool), Rachel Gawell (cello) en Sjoerd Nijenhuis (percussie).

Alejandro won een geldprijs van € 1.500. Speciale bonus: zijn compositie, Reddish Memory, wordt gepubliceerd bij Donemus, uitgeverij en informatiecentrum hedendaagse Nederlandse muziek.

Aan de Conservatorium Compositie Competitie namen in totaal acht compositiestudenten van vier verschillende Nederlandse conservatoria deel.

Caspar van Wijk en Mark Schilders – Prinses Christina Jazz Concours 2008

Saxofonist Caspar van Wijk en drummer Mark Schilders, beiden student aan de Rotterdam Jazz Academy, hebben op 30 november 2008 een van de finales van het Prinses Christina Jazz Concours gewonnen. De jury onder leiding van Ruud van Dijk noemde Caspar en Mark de 'revelatie' van het concours en omschreef Caspars geluid als 'magistraal'.

In het finale-weekend kwamen meer dan 350 jonge jazzmuzikanten naar het Bimhuis en het Muziekgebouw aan 't IJ voor de selecties van het Prinses Christina Jazz Concours. Voor de finale op zondagavond selecteerde de jury (bestaande uit o.a. Ruud van Dijk, Benjamin Herman en Joris Teepe) uiteindelijk acht finalisten.

Caspar en Mark wonnen de eerste prijs in 'Categorie 3 – conservatorium/vooropleiding, geen voortgezet onderwijs'.

Maria Joao Mendes – International Young Jazz Singers Competition

Maria Mendes, masterstudente van de Rotterdam Jazz Academy van het Rotterdams Conservatorium, heeft onlangs twee belangrijke prijzen gewonnen: de eerste prijs van het Nederlands Jazz Vocalisten Concours en de derde prijs van Voices Now, de Brussels International Young Singers Competition.

Maria, in 1985 geboren in Portugal, bekwaamde zich in zowel de klassieke als de lichte muziek. Ze volgde een opleiding aan de Escola Superior de Música e das Artes do Espectáculo in Porto. Nu studeert ze aan het Rotterdams Conservatorium bij Fay Claassen en Josee Koning (Master of Music) en aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel bij David Linx.

Op 8 februari 2009 won Maria het Nederlands Jazz Vocalisten Concours. Ze was de beste van de zestien vocalisten die op 5, 6 en 8 februari in Zwolle om deze eer streden. De jury prees Maria om haar imponerende virtuositeit en timing. Ze kreeg een geldbedrag en mag in het seizoen 2010-2011 meedoen aan de theatertournee van Jazz Impuls.

Op 13 december 2008 won Maria in Brussel de derde prijs op de vierde editie van de Voices Now, de Brussels International Young Singers Competition. De Duitse Barbara Bürkle ontving de eerste prijs, de Amerikaan Charles Turner de tweede prijs. De drie laureaten, die waren gekozen uit twaalf finalisten, ontvingen ieder een geldbedrag.

Rotterdamse Dansacademie

Nana Appiah – Dancing Queen (SBS 6) 2008

Ingrid Jansen heeft afgelopen zaterdag, 29 maart, de finale gewonnen van Dancing Queen. Ze versloeg Nana Appiah, oud-studente van de Rotterdamse Dansacademie (RDA), nu docente aan de RDA. De finale is bekeken door 1,2 miljoen mensen.

Tonto Appiah en Salvatore Leocata – Stipendia Corrie Hartong Fonds 2008

Bij de Rotterdamse Dansacademie waren Tonto Appiah en Salvatore Leocata de gelukkigen. Zij ontvingen de stipendia van het Corrie Hartong Fonds.

Salvatore Leocata, derdejaarsstudent aan de Rotterdamse Dansacademie, is een zeer begaafd danser. Hij danste al in zijn eerste studiejaar het stuk Wings of Wax, van de Tsjechische danser/choreograaf Jiří Kylián. Ook danste hij in Cantata van Mauro Bigonzetti.

Tonto Appiah, ook een derdejaarsstudent, komt uit de 'eigen kweek' van de RDA. Voor de Dansacademie deed hij de Havo voor Muziek en Dans. Appiah danste in Stamina van Thom Stuart op de zeventigste verjaardag van Koningin Beatrix, liep stage bij het Nederlands Dans Theater en krijgt nu de kans om te studeren aan de Alvin Ailey School in New York.

Timor Steffens e.a. – So You Think You Can Dance (SBS 6) 2008

Timor Steffens (21) uit Schiedam, tweedejaarsstudent aan de Rotterdamse Dansacademie (RDA), is tweede geworden in de talentenjacht So You Think You Can Dance (SYTYCD) van RTL 5.

Tijdens de op donderdag 11 december live uitgezonden finale kozen kijkers uit de vier finalisten Latin-danser Ivan als winnaar. Zijn prijs bestaat uit een dansopleiding naar keuze in het buitenland, 20.000 euro en een rol in de musical Footloose. De twee andere finalisten waren Annemiek en Julia. De eerste uitzending van SYTYCD was te zien op 4 september. Voor de talentenjacht hadden

zich honderden kandidaten aangemeld. De finale op 11 december trok ruim 700.000 kijkers. Gianinni Semedo (20) uit Rotterdam, eerstejaarsstudent aan de Rotterdamse Dansacademie, bereikte – geheel onverwachts – net niet de finale. Stéphanie Willemsen (21) uit Hendrik Ido Ambacht, vierdejaarsstudente Docent Dans aan de Rotterdamse Dansacademie, nam ook deel aan SYTYCD. Zij was tot en met de bootcamp van de partij.

2.1.2 Uitvoeringen door Codarts studenten

Voor Codarts vormen artisticeit, bevoegenheid, excellentie en engagement het hart van het onderwijs. Dit realiseert Codarts onder andere door samenwerking met belangrijke kunstenaars uit het werkveld van muziek, dans, circus en muziektheater. In samenwerking met het vaste docentencorps zorgen de gastdocenten, masters en artiesten voor prikkels tot vernieuwing en een nauwe band met de beroepspraktijk. Het succes van deze formule uit zich onder andere in de bijzondere uitvoeringen die Codarts studenten en docenten in het afgelopen jaar op het podium zetten.

De highlights:

Maart en april 2008, Community Arts, Hand in Hand

Ter gelegenheid van het 100-jarige bestaan van Feyenoord in 2008 maakte het Rotterdams Wijktheater samen met Codarts (Rotterdams Conservatorium, Rotterdamse Dansacademie en Rotterdam Circus Arts), het Internationaal Community Arts Festival en Theater Zuidplein een voorstelling over het wel en wee van Feyenoord, getiteld Hand in Hand. Met dit project wilden de samenwerkende partners een publiek bereiken dat zich doorgaans niet voelt aangetrokken tot kunst. En dat is gelukt. De voorstelling was negen keer te zien in de grote zaal van Theater Zuidplein in Rotterdam en die zat negen keer bomvol. Het publiek zong de vele Feyenoord-liederen uit volle borst mee. De algehele leiding van Hand in Hand was in handen van Peter van den Hurk, lector Community Arts bij Codarts en artistiek directeur van het Rotterdams Wijktheater.

Rotterdams Conservatorium

5 mei 2008, Bevrijdingsconcert door het Codarts Symfonie Orkest

Tijdens de Nationale Viering van de Bevrijding van Nederland op 5 mei 2008 verzorgde het Codarts Symfonie Orkest een bijzonder concert. Dat vond plaats op de Amstel in Amsterdam, in aanwezigheid van onder anderen Koningin Beatrix en minister-president Balkenende. Het concert werd live uitgezonden op televisie. Hans Leenders dirigeerde het orkest, Roberta Alexander (sopraan) en Jörgen van Rijen (trombone) traden op als solist. Leenders, Alexander en Van Rijen zijn alle drie docent aan de Rotterdam Classical Music Academy van het Rotterdams Conservatorium.

5 mei 2008, Opening bevrijdingsfestival

Evgeniya Kalugina (student Rotterdam Circus Arts) en Anahi Oraison (student Master of Music, klassieke muziek) traden op tijdens de opening van de Nationale Viering van de Bevrijding 2008. Anahi speelde een stuk wat speciaal voor deze gelegenheid geschreven is door Gustavo Trujillo, docent van het Rotterdams Conservatorium. De opening vond plaats in de Cruise Terminal Rotterdam. Bij deze opening waren alle burgemeesters van Zuid-Holland en minister-president Balkenende aanwezig.

26 t/m 30 mei 2008, Codarts Kamermuziek Festival

Het 3^e Codarts Kamermuziek Festival vond in 2008 plaats in de Gildezaal in Stadsbrouwerij Restaurant De Pelgrim in Delfshaven. Tijdens dit Festival presenteerden kamermuziek-ensembles, bestaande uit studenten en docenten van het Rotterdams Conservatorium, zich aan alle (kamer)muziek liefhebbers.

13 juni 2008, Showcase: Musicals in Oude Luxor Theater

Studenten van de Muziektheateracademie namen het publiek tijdens de Showcase in het oude Luxor Theater mee op een avond vol mooie musicalmelodieën. Hoogtepunten uit bekende en onbekende Broadway shows zoals *Wicked*, *West Side Story*, *Jekyll and Hide*, *Annie get your gun*, *The last five years* en *Yentl* passeerden de revue. Het was een avond vol dans, show en zang.

18 t/m 28 juni 2008, ITs Festival

In juni 2008 werd in hartje Amsterdam voor de 19^e keer het ITs Festival georganiseerd. ITs, het Internationaal Theaterschool Festival, is n podium voor aanstormend theatertalent. Op ITs zie je toneel-, dans-, mime-, opera- en kleinkunstvoorstellingen, gemaakt door zowel Nederlandse als buitenlandse jonge theatermakers, die aan het begin van hun theatercarrière staan. Op het programma stonden afstudeervoorstellingen van de erkende HBO-kunstvakopleidingen in Nederland en Vlaanderen. Twee studenten van de Muziektheateracademie hebben tijdens het festival hun afstudeervoorstelling getoond. Op 23 juni speelde Marion Moed de voorstelling 'Ik heb de zee' en Kilke van Buren 'Ik loop...'. Beide voorstellingen werden goed ontvangen.

4 t/m 10 juli 2008, Codarts Summerschool 2008

Van 4 tot en met 10 juli 2008 organiseerde Codarts, Hogeschool voor de Kunsten de derde editie van de summerschool Jazz Around The World. Ook in 2008 was de summerschool – die plaatsvond voorafgaand aan het North Sea Jazz Festival – weer een ware internationale ontmoeting tussen conservatoriumstudenten van over de hele wereld en vooraanstaande internationale jazzmusici. Het thema was Jazz meets Flamenco. Jazz Around The World is een samenwerking van Codarts, het festival North Sea Round Town en het North Sea Jazz Festival.

11 t/m 13 juli 2008, North Sea Jazz Festival

Ook in 2008 was de Codarts Big Band aanwezig op het North Sea Jazz Festival. Tussen grote sterren als Alicia Keys, Pat Metheny, Grammy-winnaar Herbie Hancock, Branford Marsalis, Paul Simon, Bootsy Collins, Joe Jackson, Youssou N'Dour, Omara Portuondo en Buddy Guy schitterde de Codarts Big Band onder leiding van Ilja Reijngoud.

25 september 2008, Steve Reich Masterclass

De befaamde componist Steve Reich kwam op 24 september naar Rotterdam om een concert te geven in De Doelen. De volgende dag gaf hij een masterclass aan studenten van het Rotterdams Conservatorium. Ook belangstellenden van buiten de school waren welkom. Reich is een pionier in de zogenaamde 'Minimal music'. Terwijl in de zestiger jaren in de Verenigde Staten complexe muziek en dito theorieën de ronde deden, wilde Reich terug naar elementaire muzikale middelen die direct zouden aanspreken. De studenten waren erg onder de indruk. Een student schreef het volgende: " All in all one can indeed say that we were in the presence of a great master that day! Whether or not you like his musical style, Steve Reich comes across as a very knowledgeable composer who knows his music history and composition techniques, and made conscious choices in his musical journey throughout the years."

27 september 2008, Fine Fleur: Prokofiev Marathon

In de serie Fine Fleur tonen topstudenten van de Rotterdam Classical Music Academy van het Rotterdams Conservatorium hun talent op het podium van de Doelen.

De Fine Fleur serie klassieke concerten is in 2008 van start gegaan met een Prokofiev Pianomathon. Dit concert, verzorgd door studenten van Aquilles Delle Vigne – masterdocent piano van de RCMA – vond plaats op zaterdag 27 september. De pianosonates van Prokofjev behoren niet tot de makkelijkste werken van de pianoliteratuur, maar goed uitgevoerd openbaren ze een wereld op zichzelf. Pianotalenten van de RCMA brachten in een enerverend concert alle pianosonates van de Russische componist ten gehore.

28 september 2008, Rotterdam Symphonic Jazz Orchestra

Op zondag 28 september 2008 speelde het Rotterdam Symphonic Jazz Orchestra (RSJO) in De Doelen. Het RSJO is een studentenorkest dat zijn oorsprong vindt in een unieke samenwerking tussen de Rotterdam Jazz Academy, de Rotterdam Classical Music Academy en de afdeling

Compositie van het Rotterdams Conservatorium. Het RSJO heeft dezelfde bezetting als het beroemde Metropole Orkest: een volledige big band, aangevuld met een strijkers- en houtblazerssectie, harp en percussie. Het doel van het RSJO is om jonge talentvolle musici van verschillende achtergronden in één orkest bij elkaar te brengen om avontuurlijk nieuw werk van jazz-compositiestudenten uit te voeren. Het RSJO trad dit jaar op met nieuwe composities van Jan Meihorn, Rodrigo Faina, Antonio Ballestin, Esteve Molero en Paul M. van Brugge.

12 oktober 2008, Fine Fleur: Van Schubert naar Mahler

'Van Schubert naar Mahler' was het tweede concert in Fine Fleur-serie 2008-2009. Het werd uitgevoerd door het Codarts Strijkorkest in de Doelen in Rotterdam. Op het programma stond *Sonate voor Arpeggione voor cello en strijkorkest* van Schubert/Vladimir Mendelssohn. Daarnaast werd *Adagietto* uit de Vijfde Symfonie van Mahler ten gehore gebracht. Tot slot werd *Der Tod und das Mädchen* van Schubert/Mahler gespeeld. Het Codarts Strijkorkest stond onder leiding van Henk Guittart. Solist was Jeroen den Herder (cello), docent bij het Rotterdams Conservatorium en vaste cellist bij het Nieuw Ensemble en het Ruysdael kwartet. Het publiek was laaiend enthousiast. De dag na het concert ontving Codarts een mail met daarin de volgende passage:

"Nog nooit heb ik de behoefte gevoeld om na een concert iets te mailen, hoewel ik al heel wat geweldige concerten met het RPhO heb mogen beleven. Gisteravond bij het concert 'van Schubert naar Mahler', hebben jullie iets laten gebeuren! Wij hebben van de eerste minuut tot de laatste van jullie muziek genoten, zoals het orkest samen met de cellist in harmonie was en dan het adagietto. Jullie kregen terecht een staande ovatie na een stuk muziek waarin jullie ons als publiek meevoerden met jullie passie en energie."

14 t/m 16 oktober, musical Giftige liefde

Eén van de opdrachten die de vierdejaarsstudenten Docent Muziek jaarlijks krijgen, is het opzetten van een muzikaal theaterproduct voor een jonge doelgroep. Er wordt van hen verwacht dat ze alles zelf doen – van het regelen van een theater tot het schrijven van de muziek. En natuurlijk het uitvoeren van de musical zelf. Ze worden hierbij ondersteund door hun collega's uit het tweede en derde jaar: zij helpen met het decor en ze vormen het ensemble, het orkest en het koor. Het resultaat in 2008 was de musical *Giftige Liefde*. De musical werd zeven maal opgevoerd op het podium van Theater 222 (Jeugdtheaterschool Hofplein). *Giftige Liefde* vertelt het verhaal van een populair model, een vurige tante, een heimelijke liefde, de macht van het grote geld, chantage, intriges en een strijd tegen onvoorziene rampen. Alle voorstellingen waren uitverkocht.

26 oktober t/m 2 november 2008, Flamenco biënnale

Tijdens deze periode is er in Utrecht, Amsterdam en Rotterdam een indrukwekkend flamenco schouwspel te zien waar jong talent en bekende sterren laten zien wat zij in huis hebben. Op zondag 2 november speelde Kudsi Erguner in Lantaren Venster in Rotterdam. Kudsi Erguner is sinds 2008 docent bij de Rotterdam World Music Academy. In deze bijzondere ontmoeting tussen flamencomusici en Turkse Soefi-musici zoekt Kudsi Erguner naar hun gemeenschappelijke oosterse wortels. Codarts en het WMDC organiseerden tijdens de Flamenco biënnale ook masterclasses van Juan Gómez en José María Velázquez.

12 t/m 30 november 2008, India Festival

Van 12 t/m 30 november 2008 organiseerde het Concertgebouw in Amsterdam samen met een groot aantal andere Amsterdamse cultuurinstellingen een spectaculair festival dat geheel gewijd was aan India: het India Festival. In het kader van het India Festival organiseerden de Rotterdam World Music Academy en het WMDC masterclasses. Op dinsdag 11 november gaf Zakir Hussain, werelds meest bekende en geroemde tablaspeler, een masterclass. Donderdag 13 november en vrijdag 14 november gaf Uday Bhawalkar een lezing over Indiase Klassieke zang.

26 en 27 november 2008, Dreamgirls

Derde- en vierdejaarsstudenten van de Muziektheateracademie vertolkten de Musical *Dreamgirls* in het M-Lab in Amsterdam. Frederique Sluijterman van Loo en Anouk Beugels regisseerden de musical. De big band van het Rotterdams Conservatorium verzorgde onder leiding van Carlo van der Put de muzikale begeleiding. Beide avonden waren uitverkocht. Het verhaal: drie vriendinnen

die niets liever willen dan samen doorbreken als zangeres, volgen hun droom en belanden in de wereld die showbizz heet. Hiermee lijkt hun droom uit te komen, maar is dat ook echt zo? Of blijkt de droom in werkelijkheid een nachtmerrie te zijn? Een herkenbaar verhaal over vriendschap, idealen, keuzes, opportunisme, commercie en volwassen worden.

28 november en 1 december 2008, Natalee the Musical

Studenten van de Muziektheateracademie speelden 'Natalee, the Musical' in de theaterzaal op de Voorschoterlaan in Rotterdam. Onder begeleiding van Thijs de Wit en Daan van West van PiPS:lab (een collectief van jonge kunstenaars uit verschillende disciplines) werkten de studenten aan een multimediale musical gebaseerd op de uitzending 'De bekentenissen van Joran van der Sloot' van Peter R. de Vries. Tijdens dit project werden zij uitgedaagd om in de stijl van PiPS:lab te werken: actueel, live en interactief. Resultaat was een audiovisueel overdonderd spektakel. De voorstelling is zeer goed ontvangen en zal in 2009 op De Parade in Rotterdam en Utrecht worden gespeeld.

7 december 2008, Fine Fleur: Symfonische Jeugd

Het derde concert in Fine Fleur-serie was het concert 'Symfonische Jeugd' uitgevoerd door het Codarts Symphony Orchestra. Het orkest speelde onder leiding van onder leiding van Jurjen Hempel werken van Haydn, Brahms en Kodály.

Singer Songwriter-avonden in Theater Walhalla

Van oktober 2008 tot en met mei 2009 zongen drie singer-songwriters van de Rotterdam Pop Academy maandelijks hun eigen repertoire tijdens de SS Rotterdam in Theater Walhalla. Gastvrouw van de avonden was Simone Roerade. Zij is zangeres en singer songwriter en geeft les op de Rotterdam Pop Academy (RPA). Simone is door Theater Walhalla gevraagd of zij maandelijks op de donderdagavond een nieuw platform wil creëren voor studenten van de RPA om publiek en gerenommeerde songwriters kennis te laten maken met nieuw talent.

Jamopotpourri

De Rotterdam Pop Academy organiseerde in 2008 elke tweede woensdag van de maand een Jamopotpourri in het Waterfront. Docenten en studenten van alle academies van het Rotterdams Conservatorium speelden samen. Dit leidde maandelijks tot spetterende jamsessies.

Full Moon concerten

De Full Moon concerten zijn maandelijkse vieringen van muziek van over de hele wereld en andere vormen van kunst in het WMDC. Studenten van de Rotterdam World Music Academy presenteren tijdens Full Moon concerten een variatie van traditionele Indiase, Turkse, Latin, Flamenco en Tango muziek. Maar ook crossculturele projecten, klassieke muziek en jazz komen aan bod. De optredende artiesten creëren op deze avonden samen met het publiek een magische sfeer onder het licht van de volle maan. De concerten werden in 2008 zeer goed bezocht.

Wereldmuziek in De Doelen

In 2008 vond een aantal wereldmuziek concerten plaats in De Doelen. Studenten en docenten van de Rotterdam World Music Academy traden na afloop op in de ExpoHal van De Doelen. Zij verzorgden één Latin, vier Tango en twee Braziliaanse concerten.

Wereldmuziek in het WMDC

De Rotterdam World Music Academy werkt nauw samen met het World Music & Dance Centre (WMDC). Gezamenlijk organiseerden ze in het WMDC een Latin, Flamenco, Tango, Turks en Indiaas weekend.

Circus Arts

Januari, februari, juni 2008 Cirque du Soleil

Studenten van Rotterdam Circus Arts traden op tijdens de afterparties van Europese premières van Varekai, de nieuwe show van Cirque du Soleil. In oktober 2007 stonden ze in Antwerpen, in januari

2008 in Londen, in februari 2008 in Amsterdam en in juni 2008 in Berlijn. Tijdens de parties vermaakten de studenten gasten met kleine optredens.

13 t/m 22 juni 2008, Oerol

Studenten van de opleiding Rotterdam Circus Arts sloten het collegejaar 2007/2008 af met een project op het Terschellings Oerol festival. Het Oerol festival werkt samen met Rotterdam Circus Arts. Tweedejaarsstudenten van de opleiding waren in 2008 met een voorstelling in het programma opgenomen. Alle tweedejaarsstudenten hebben drie dagen opgetreden. Eerstejaarsstudenten hebben in een project een korte voorstelling in elkaar gezet. Ook hebben ze een workshop gevolgd bij de circusgroep Compañia de Paso, een Chileense circusgroep die met een trapezevoorstelling optraden.

December 2008, De Grote Wereld

Zeven derdejaarsstudenten van Rotterdam Circus Arts speelden in december 2008 en januari 2009 samen met Tessa Jonge Poerink de circus-danstheatervoorstelling De Grote Wereld van Onafhankelijk Toneel (O.T.). Alle voorstellingen vonden plaats in het eigen theater van O.T. in het Lloydkwartier in Rotterdam. De voorstelling De Grote Wereld is gebaseerd op het gelijknamige boek van de Nederlandse schrijver Arthur Japin. Waargebeurde feiten dienden als uitgangspunt voor het verhaal. Dat gaat over twee kleine mensen, Lemmy en zijn grote liefde Rosa. Het verhaal wordt verteld door Tessa Jonge Poerink, een kleine vrouw, en uitgebeeld door haar circusvrienden, gespeeld door studenten van Rotterdam Circus Arts. Bijna alle voorstellingen waren uitverkocht. De voorstelling kreeg zeer lovende recensies in de pers, waaronder een viersterren-recensie in de Volkskrant.

Rotterdamse Dansacademie

1 februari: Carré, Amsterdam

In een feestelijk programma ter gelegenheid van de verjaardagen van H.M. Koningin Beatrix en H.K.H. Prinses Margriet wordt het jongenstuk "Stamina" van Thom Stuart gepresenteerd dat gedanst wordt door leerlingen van de vooropleidingen en studenten van het HBO. Dit optreden, dat op televisie is uitgezonden, heeft veel aandacht gegenereerd voor de vooropleidingen van de Rotterdamse Dansacademie en geresulteerd in een grote toename van jongens met name in de schakelklas.

17 februari: PACCT Festival, Bornem (België)

Op het jaarlijkse PACCT festival in Bornem, waar verschillende Europese dansopleidingen zich presenteren, wordt "Cantata" van Mauro Bigonzetti opgevoerd.

6 maart: Blind Date, Theaterzaal Codarts

Een jaarlijks terugkomend project is Blind Date, waarin studenten van de opleiding choreografie van de Rotterdamse Dansacademie, de Minerva Kunstacademie in Groningen en de opleiding Muziek en Technologie van het Conservatorium in Utrecht samenwerken onder supervisie van professionele choreografen.

20 april – Lucent Danstheater, Den Haag

Ter ere van het 40 jarig jubileum van het Prinses Christina Concours heeft choreograaf Jan Linkens de opdracht gekregen een choreografie te maken op muziek van Darius Milhaud. "La Creation du Monde", dat wordt gedanst door leerlingen van de Havo en studenten van het HBO, wordt live begeleid door laureaten van het Prinses Christina Concours.

15 mei: Talent on the Move – Rotterdamse Schouwburg

Omdat "Body of Work", de jaarlijkse benefietvoorstelling met het Rotterdams Conservatorium i.s.m. de Lions Rotterdam niet van de grond komt, organiseert de Dansacademie deze avond nu zelf onder de noemer "Talent on the Move". In een wervelende voorstelling in een goedbezochte schouwburg worden "La creation du Monde" van Jan Linkens, "Songs" en "Cantata" van Mauro Bigonzetto, "Let's not say way we did" van Edan Gorlicki, "Jardi Tancat" van Nacho Duato,

“Stamina” van Thom Stuart, “With Without” van Michael Schumacher en “Wings of Wax” van Jiří Kylián gepresenteerd.

10,11,13,14,17,18, 20 en 12 juni: Eindvoorstellingen – Korzo (Den Haag), Lantaren/Venster (Rotterdam)

Het schooljaar van de Dansacademie wordt traditioneel afgesloten met de eindvoorstellingen die plaatsvinden in Korzo, Den Haag, en Theater Lantaren/Venster in Rotterdam. Op deze avonden presenteren zich de opleiding uitvoerende dans en de opleiding choreografie. Het eerste gedeelte van de avond van de opleiding uitvoerende dans bestaat uit eigen werk van de studenten. Het tweede gedeelte bestaat uit repertoire, waarvan een deel al is opgevoerd tijdens Talent on the Move. Nieuw op het programma staan “Cyber Queen Lounge” van Michele Pogliani, “Bits of Attitude” van Monique Duurvoort en een stuk zonder titel van Gabrielle Staiger. De voorstellingen in Korzo vinden plaats op de nieuwe tijdelijke locatie op de Binckhorst. De voorstellingen van de opleiding choreografie bestaat uit eigen werk van Tatiana Eranosyan, Lucie Burton. Benedict Maclsaac, Katarzyna Sitarz en Joaquin Sánchez Guerrero uit het derde jaar en Ivan Schauvliege, Manuela Raurich uit het vierdejaar.

19, 20, 21, 26, 27 juni: ITS Festival, Amsterdam

In dezelfde periode als de eindvoorstellingen vindt het Internationale Theater Festival in Amsterdam plaats, waar de Nederlandse dans- en theateropleidingen zich presenteren. Daarnaast wordt een aantal buitenlandse opleidingen uitgenodigd. Op het ITS Festival 2008 danst de RDA repertoire in een gezamenlijke avond met de Contemporary Dance School uit Leeds. Op de openingsavond danst Efrat Levy eigen werk en wordt “With, without” van Michael Schumacher opgevoerd.

Voor het onderdeel eigen werk zijn de studenten Manuela Raurich (UC), Lars Wettmann (UD), Joaquin Sanchez Guerrero (UC) en Katarzyna Sitarz (UC) uitgenodigd.

4 en 5 juli eindvoorstellingen Havo – Isala (Capelle a/d IJssel)

De Havo voor Muziek en Dans presenteert jaarlijks haar eindvoorstellingen in het Isala Theater en kan altijd rekenen op een uitverkocht theater. Uitgevoerd worden “(Un) expected” van Judith van der Klink, “Streetmasters” van Ingeborg van Weissenbruch en Randy Telg, “Sakate” van Sandra Klijn, Kathinka Sedney en Elly Broeren, “White Streams” van Ed Wubbe, “La creation du Monde” van Jan Linkens, “Zwarte Zwanen” en “Stamina” van Thom Stuart en “Seren(d)i(pi)πY²” van Havo 5 leerling Zoë Wijnsouw.

21 september: Ambrosoli Foundation, Zürich

Voor het concert van de Ambrosoli Foundation in Zürich zijn twee studenten uitgenodigd, die van de stichting een beurs ontvangen. Aristide Rontini danst de solo “With, without” van Michael Schumacher, die speciaal voor hem gemaakt is. Salvatore Leocata danst in “Cantata” van Mauro Bigonzetti.

4 oktober: Schouwburgplein, Rotterdam

Studenten van de opleiding Docent Dans verzorgen op het Schouwburgplein in Rotterdam de openingsact van de Dansweek, georganiseerd door het DOD (Directieoverleg Dans)

5 oktober en 23 november: Danstips, Lucent Danstheater, Den Haag

In samenwerking met het Holland Dance Festival organiseert het Lucent Dans Theater een aantal bijeenkomsten op zondagmiddag waarin het publiek kennis kan maken met verschillende facetten van de danswereld door middel van korte presentaties en een vraag- en antwoordsessie. Op 5 oktober participeren studenten van de uitvoerende dansopleiding i.s.m. studenten van de balletafdeling van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag in “Het leven als danser”. Op 23 november presenteren studenten van de opleiding choreografie zich.

25 oktober – 15 november: CaDance Festival, Den Haag

In het CaDance Festival, georganiseerd door het Korzo theater, dansen studenten van de RDA in “Signals” van ex-NDT danseres Cora Bos Kroese en insolo’s van Hildegard Draaijer en André Gingras.

3 november: Werelddansfestival, Rotterdam

Tijdens het werelddansfestival wordt een work in progress van Lloyd Marengo opgevoerd met studenten van de Dansacademie.

18 november: Royal Haskoning, Laurenskerk, Rotterdam

Choreografie studenten verzorgen een dance intermezzo tijdens een diner van Royal Haskoning, begeleid door Christo Lelie op het orgel.

6 december: Stadsschouwburg, Groningen

De RDA biedt Itzik Galili, ter ere van zijn afscheid als artistiek leider van Noord Nederlandse Dans, een optreden van zijn eigen choreografie "Chameleon" aan.

11 december: Theaterzaal Codarts

In de Theaterzaal presenteren Benedict Maclsaac en Lucie Burton, vierdejaars studenten van de opleiding choreografie, twee stukken uit eigen werk. De voorstelling is gemaakt in samenwerking met studenten Theater-, Film- en Televisiewetenschap van de Universiteit Utrecht, die op deze manier meer inzicht krijgen in het creatieproces van een choreografie en in de functie van dramaturgie en de dramaturg in de danspraktijk.

Studioavonden

Naast de buitenschoolse voorstellingen bieden de studio-avonden de gelegenheid om in eigen huis eigen werk van studenten of repertoire te presenteren. Een vast onderdeel is de jaarlijkse presentatie van repertoire van Martha Graham, ingestudeerd door Mario Camacho, en de eindexamensolo's van de Havo.

2.2 Kengetallen student en onderwijs

Deze studentenkengetallen zijn samengesteld aan de hand van een tweetal bronnen:

- de HBO-Raad kengetallen (website van de HBO-Raad), en
- Codarts kengetallen

Onderstaande gegevens worden gepresenteerd naar studiejaar. Het jaar 2008 staat voor het studiejaar 2008-2009. In de eerste paragraaf komt de selectie en werving aan bod. Vervolgens worden de kengetallen gepresenteerd van de instroom en de inschrijvingen. In de derde paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen met betrekking tot de gediplomeerden. Daarna wordt aandacht besteed aan het rendement van Codarts. Tenslotte wordt de studie-uitval en het bindend studieadvies belicht.

2.2.1 Selectie en werving

Toelating tot een van de opleidingen van Codarts is alleen mogelijk na een auditie. Met deze 'selectie aan de poort' toetsen de opleidingen toekomstige studenten op talent en geschiktheid voor de opleiding en het beroep. Audities vinden plaats in Rotterdam en voor de Dansacademie ook in Polen, Zwitserland, Italië en Canada. Een belangrijk deel van de instroom vanuit Nederland komt van een van de eigen vooropleidingen en de vooropleidingsinstituten waarmee wordt samengewerkt, zoals het Hellendaal instituut. Onder de vooropleidingen neemt de Havo voor Muziek en Dans een bijzondere plaats in. Letterlijk binnen de muren van het instituut combineren leerlingen dans- en muziekvakonderwijs met een Havo-opleiding. Door de uitgebreide infrastructuur van vooropleidingen draagt Codarts bij aan de ontwikkeling en begeleiding van toekomstig Nederlands talent.

In 2008 heeft Codarts een eenmalige financiële bijdrage ontvangen van het ministerie van OC&W voor de vooropleidingen. Codarts heeft de bijdrage ingezet voor de totstandkoming van een

samenwerking op het gebied van scouting van danstalent met het Koninklijk Conservatorium. Van groot belang voor de kwaliteit van de uitstroom van afgestudeerden op de arbeidsmarkt is dat leerlingen op jonge leeftijd zijn begonnen met dans en muziek. De samenwerking met Den Haag heeft tot doel jonge kinderen in aanraking te brengen met dans. Beide instituten hebben gezamenlijke voorlichtingsdagen georganiseerd en zijn de campagne www.ikworddanser.nl gestart.

Auditie en selectie (*)		2004	2005	2006	2007	2008
Domein						
Muziek	Aantal kandidaten aangemeld	913	874	854	925	967
	Aantal kandidaten geselecteerd	262	251	252	253	263
	Selectiepercentage	29%	29%	30%	27%	27%
	Aantal inschrijvingen	185	190	192	196	210
	Inschrijvingpercentage	71%	76%	76%	77%	80%
Dans	Aantal kandidaten aangemeld	465	520	564	580	549
	Aantal kandidaten geselecteerd	109	108	108	90	92
	Selectiepercentage	23%	21%	19%	16%	17%
	Aantal inschrijvingen	79	84	74	72	69
	Inschrijvingpercentage	73%	78%	69%	80%	75%
Circusarts	Aantal kandidaten aangemeld			32	29	27
	Aantal kandidaten geselecteerd			16	21	16
	Selectiepercentage			50%	72%	59%
	Aantal inschrijvingen			15	16	12
	Inschrijvingpercentage			94%	76%	75%

De Rotterdamse Dansacademie blijft in trek bij nationale en internationale studenten. De academie is daarom selectief in de aanname. Voor het studiejaar 2008-2009 selecteerde de academie één van de zes studenten die auditie deden. Daarvan heeft zich 75% daadwerkelijk ingeschreven. De opleidingen van het Rotterdams Conservatorium selecteren gemiddeld één op de vier studenten voor een opleidingsplaats. De nog jonge opleiding Circus Arts laat één van de twee auditanten toe tot de opleiding.

2.2.2 Instroom en inschrijvingen

Na de toelating bij de auditie schrijven studenten zich in bij de opleiding. Deze studenten stromen bij Codarts doorgaans in het 1e jaar van de studie in, maar ook stroomt een aantal studenten in een hoger jaar in. In onderstaande tabel staat het aantal instromers. In de volgende tabel zijn alle studenten weergegeven die bij Codarts zijn ingeschreven voor de verschillende opleidingen.

Instroom Codarts

Opleiding	2004	2005	2006	2007	2008
Bachelor muziek	162	171	173	178	181
Bachelor dans	67	71	69	54	55
Bachelor circus arts			15	16	12
Bachelor docent muziek	23	19	22	18	29
Bachelor docent dans	12	13	5	18	14
Totaal bachelor	264	274	284	284	291

Master muziek	15	30	38	36	50
Master education in the arts			4	4	3
Master danstherapie	16		16	15	19
Totaal master	31	30	58	55	72
Totaal bachelor en master	295	304	342	339	363
Vooropleidingen muziek	58	53	48	60	81
Vooropleidingen dans	39	49	48	46	63

De instroom in de bachelor- en masteropleidingen is gestegen met 7% ten opzichte van vorig jaar. De groei doet zich met name voor bij de masteropleidingen.

Het aantal nieuwe studenten bij de opleiding uitvoerende dans is nagenoeg gelijk gebleven. Bij de opleiding Docent Dans is er een daling van het aantal nieuwe studenten. De opleiding is nog niet zichtbaar genoeg. Met ingang van het nieuwe schooljaar is een nieuwe artistiek manager van deze opleiding aangesteld.

Ingeschreven studenten Codarts

	2004	2005	2006	2007	2008
Bachelor					
muziek	608	590	580	591	587
dans	153	171	188	170	158
circus arts			15	28	28
docent muziek	77	76	80	76	83
docent dans	54	46	22	33	31
Totaal bachelor	892	883	885	898	887
Master					
muziek	89	101	126	139	130
education in the arts		4	8	9	11
danstherapie	16	12	25	35	34
Totaal master	105	117	159	183	175
Totaal bachelor en master	997	1000	1044	1081	1062
Non-degree					
muziek	28	41	41	40	32
dans	18	13	10	8	10
Totaal non-degree	46	54	51	48	42
Vooropleidingen					
muziek	79	63	64	72	81
dans	69	64	82	77	103
Havo voor muziek en dans	207	221	206	213	214
Totaal vooropleidingen	355	348	352	362	398

Mede door een extra (eenmalige) financiële bijdrage van OC&W voor de vooropleidingen is in 2008 het aantal leerlingen in de vooropleiding toegenomen.

In 2008 is de bacheloropleiding Muziek van het Rotterdams Conservatorium organisatorisch opgesplitst in vijf academies. Elke academie heeft zijn eigen artistieke en zakelijke leiding. Sinds het verslagjaar 2007 worden de instroomgegevens per academie geregistreerd. De instroom en inschrijvingen bij de verschillende academies hebben zich als volgt ontwikkeld:

Instroom bachelor muziek

	2007	2008
Academie		
Rotterdam Classical Music Academy	58	58
Rotterdam Jazz Academy	38	31
Rotterdam Worldmusic Academy	35	33
Rotterdam Pop Academy	35	39
Muziektheater	12	20
Bachelor muziek	178	181

Inschrijvingen bachelor muziek

	2007	2008
Academie		
Rotterdam Classical Music Academy	200	186
Rotterdam Jazz Academy*	133	118
Rotterdam Worldmusic Academy	98	94
Rotterdam Pop Academy*	112	138
Muziektheater	48	51
Bachelor muziek	591	587

*in het verslagjaar 2008 is het vak muziekproductie van de Rotterdam Jazz Academy verplaatst naar de Rotterdam Pop Academy. Hierdoor ontstond ten opzichte van 2007 een verschuiving van 17 studenten van de Jazz naar de Pop.

Niet EER-studenten

Met ingang van 2009 stopt de overheid de bekostiging van studenten van buiten de Europese Economische Ruimte. In 2008 waren 120 studenten van buiten de EER ingeschreven bij een bachelor- of masteropleiding bij Codarts. Het relatieve aandeel studenten verschilt per academie:

	Aantal studenten	waarvan niet-EER	%
Bachelor			
Bachelor muziek:			
- Rotterdam Classical Music Academy	186	27	15%
- Rotterdam Jazz Academy	118	11	9%
- Rotterdam World Music Academy	94	18	19%
- Rotterdam Pop Academy	138	5	4%
- Muziektheater	51	0	0%
Totaal bachelor muziek	587	61	10%
dans	158	23	15%
circus arts	28	1	4%
docent muziek	83	0	0%
docent dans	31	1	3%
Totaal bachelor	887	86	10%

Master			
Master Muziek:			
- Rotterdam Classical Music Academy	93	27	29%
- Rotterdam Jazz Academy	18	2	11%
- Rotterdam World Music Academy	17	3	18%
- Rotterdam Pop Academy	2	1	50%
Totaal master music	130	33	25%
education in the arts	11	0	0%
danstherapie	34	1	3%
Totaal master	175	34	19%
Totaal bachelor en master	1062	120	11%

Ter compensatie voor de teruglopende inkomsten heeft Codarts de collegegeldtarieven voor deze groep verhoogd naar een kostendekkend tarief. Met behulp van een speciale talent grant kunnen talentvolle niet-EER studenten een bijdrage ontvangen in de studiekosten. Het hoge collegegeld en de talent grants zullen in 2009 voor het eerst van kracht zijn.

2.2.3 Gediplomeerden en verblijfsduur

In het studiejaar 2007-2008 zijn 213 studenten afgestudeerd bij Codarts, ongeveer evenveel als het jaar ervoor. De aantallen afgestudeerden per opleiding waren als volgt:

Gediplomeerden per studiejaar

	2003	2004	2005	2006	2007
Bachelor muziek	95	126	118	101	100
Bachelor dans	30	35	28	43	42
Bachelor docent muziek	5	18	11	17	13
Bachelor docent dans	14	16	13	8	6
Totaal bachelor	144	195	170	169	161
Master muziek	38	31	33	39	42
Master danstherapie	7	9	14	7	10
Totaal master	45	40	47	46	52
Totaal bachelor en master	189	235	217	215	213

In het studiejaar 2007-2008 waren er nog geen afgestudeerden van de bacheloropleiding Circus Arts en de masteropleiding Education in the arts.

Het aantal gediplomeerden van de opleiding Uitvoerende Dans is gelijk gebleven. Bij de opleiding Docent Dans oude stijl, die geen nieuwe instroom meer kent, zijn er minder afgestudeerden. In 2007-2008 zijn de eerste studenten afgestudeerd in de masteropleiding Danstherapie (eerdere cijfers betreffen de oude voortgezette opleiding).

De bekostiging die de hogeschool ontvangt voor haar studenten in de bacheloropleiding is beperkt tot maximaal vier studiejaar. De gemiddelde studieduur voor studenten in de bacheloropleiding ligt rond deze grens en heeft zich, door speciale aandacht en begeleiding voor de groep studenten met een langere studieduur dan vier jaar, de laatste jaren gunstig ontwikkeld.

Gemiddelde studieduur gediplomeerden in jaren

	2003	2004	2005	2006	2007
Bachelor muziek	4,2	4,2	4,4	4,4	4,3
Bachelor dans	2,9	3,3	3,2	3,2	3,6
Bachelor docent muziek	4,9	5,0	4,8	4,0	4,0
Bachelor docent dans	3,9	4,4	3,9	4,0	4,0

2.2.4. Rendement

Het rendement van de opleiding wordt weergegeven aan de hand van cohorten. Een cohort is een groep studenten die in eenzelfde jaar aan de opleiding is begonnen. Bij het rendement wordt gekeken naar het aantal studenten van dat cohort dat een diploma heeft behaald. Het rendement van het cohort 2004 is de laatste groep waarvoor het rendement na 4 jaar studie (regulier traject) bepaald kan worden.

Bachelor

Cohort	Bachelor muziek				Bachelor docent muziek			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Diploma behaald na 1 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 2 jaar	1,1%	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,3%
Diploma behaald na 3 jaar	5,5%	2,4%	4,0%	2,4%	0,0%	9,1%	0,0%	4,2%
Diploma behaald na 4 jaar	28,0%	31,4%	32,2%	33,1%	36,4%	9,1%	50,0%	25,0%
Diploma behaald na 5 jaar	22,0%	18,3%	20,1%	-	45,5%	0,0%	16,7%	-
Diploma behaald na 6 jaar	1,1%	3,6%	-	-	-	9,1%	-	-
Totaal	57,7%	49,7%	58,4%	35,5%	90,9%	27,3%	67,7%	37,5%

Cohort	Bachelor dans				Bachelor docent dans			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Diploma behaald na 1 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 2 jaar	8,6%	2,5%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 3 jaar	5,7%	15,0%	6,1%	5,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 4 jaar	31,4%	32,5%	44,9%	50,9%	28,9%	37,0%	40,0%	45,5%
Diploma behaald na 5 jaar	8,6%	10,0%	4,1%	-	4,4%	0,0%	0,0%	-
Totaal	54,3%	60,0%	57,1%	56,6%	33,3%	37,0%	40,0%	45,5%

Codarts hanteert als streefnorm een cohort-rendement na 5 jaar van 50%. Cohort 2003 was het laatste volledige cohort dat in verslagjaar 2008 vijf jaar aanwezig was. Aan de streefnorm voldeden de bacheloropleidingen Muziek (58,4% en stijgend), Docent Muziek (67,7%) en Dans (57,1%). De bacheloropleiding Docent Dans blijft achter bij de streefnormen.

Bij de masteropleidingen zijn cohort-rendementen moeilijker te interpreteren. Dit komt doordat de masteropleidingen Muziek en Danstherapie in 2006 omgezet zijn van voortgezette opleiding naar masteropleiding. Bij de stopgezette opleiding is sprake van afbouw, bij de nieuwe opleiding van opbouw. Ter indicatie het cohort-rendement van de tweejarige voortgezette en de masteropleiding Muziek.

Voortgezette opleiding Muziek

Cohort	2003	2004	2005	2006
Diploma behaald na 1 jaar	0,0%	2,4%	7,0%	7,3%
Diploma behaald na 2 jaar	53,2%	53,7%	45,6%	46,3%
Diploma behaald na 3 jaar	17,0%	19,5%	21,1%	0,0%
Diploma behaald na 4 jaar	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 5 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	72,3%	75,6%	73,7%	53,7%

Master Muziek

Cohort	2006	2007
Diploma behaald na 1 jaar	0,0%	0,0%
Diploma behaald na 2 jaar	25,6%	
Totaal	25,6%	0,0%

2.2.5 Studie-uitval en Bindend Studieadvies

Studenten aan de bacheloropleiding krijgen aan het einde van het eerste studiejaar een studieadvies over de voortzetting van de studie, het zogenaamde Bindend Studieadvies. Codarts verbindt aan het studieadvies een afwijzing wanneer de student niet minimaal 45 van de 60 studiepunten van het eerste jaar heeft gehaald. Na een negatief advies moet de student zijn opleiding bij Codarts staken. Alle opleidingen bij Codarts maken actief gebruik van het bindend studieadvies.

De uitval van studenten bij de opleidingen heeft zich als volgt ontwikkeld:

Stuïestakers en studieduur

Opleiding	2003	2004	2005	2006	2007
Bachelor muziek					
Aantal stuïestakers	73	82	78	67	73
Gemiddelde studieduur stuïestakers, in jaren	2,1	2,1	2,3	2,0	2,0
Bindend studieadvies	3	8	17	12	6
Bachelor dans					
Aantal stuïestakers	21	10	26	30	24
Gemiddelde studieduur stuïestakers, in jaren	1,3	1,7	1,3	2,0	1,8
Bindend studieadvies	4	4	7	8	5
Bachelor circus arts					
Aantal stuïestakers				3	12
Gemiddelde studieduur stuïestakers, in jaren				1	1,4
Bindend Studieadvies				0	0
Bachelor docent muziek					
Aantal stuïestakers	10	11	6	6	8
Gemiddelde studieduur stuïestakers, in jaren	2,6	2,8	2,7	1,3	2,3
Bindend Studieadvies	0	0	0	0	0

Bachelor docent dans					
Aantal studiestakers	11	4	15	1	8
Gemiddelde studieduur studiestakers, in jaren	1,5	1,5	1,7	1	1,1
Bindend studieadvies	6	2	4	1	1
Master Muziek					
Aantal studiestakers	19	14	12	11	19
Gemiddelde studieduur studiestakers, in jaren	1,6	1,3	1,7	1,9	1,9
Master Danstherapie					
Aantal studiestakers	4	4	1	3	9
Gemiddelde studieduur studiestakers, in jaren	2	1	2	1	1

3 Onderwijs

3.1 Hogeschoolbreed

Voor de Rotterdamse Dansacademie betekende 2008 de start van de Master opleiding Danstherapie als vervolg op de voortgezette opleiding. Danstherapie leidt danstherapeuten op die therapeutische met onderzoekende vaardigheden kunnen combineren. De opleiding is gericht op een verruiming van de beroepsmogelijkheden van dansers, dansdocenten, psychologen, bewegingswetenschappers etc.

Voor het Rotterdams Conservatorium stond in 2008 in het teken van de voorbereiding van de accreditatie van de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek. De academies hebben samen met het bureau Research and Development een plan van aanpak gemaakt aan de hand van het visitatieformat. De gesprekken met het werkveld zijn geïntensiveerd en de onderwijsprocessen zijn nader geanalyseerd. De beoordelingscommissie heeft in april 2009 het Rotterdams Conservatorium bezocht.

Ook is 2008 het laatste jaar voor de voortgezette opleiding Muziek. Met de omzetting van de opleidingen naar een masterprogramma zijn de opleidingen van Codarts volledig ondergebracht in het bachelor-mastersysteem.

Voor Rotterdam Circus Arts, dat een nieuw onderkomen heeft betrokken in Vlaardingen, is in 2008 her derde studiejaar van start gegaan – het jaar waarin studenten kiezen voor de discipline waarin zij zich willen specialiseren.

Als voorbereiding op het jongerenjaar 2009 heeft Codarts samen met de Rotterdamse Schouwburg, met Luxor, circus Rotkjenor en het jongerenmentoraat het project Rotterdam Circusstad ontwikkeld.

3.2 Rotterdams Conservatorium

Voorafgegaan door de Pop, Muziektheater en Wereldmuziek is in 2008 ook bij Jazz en Klassiek de academiëvorming verder doorgevoerd. Met een eigen begroting zijn Jazz en Klassiek per 1 januari 2009 uitgegroeid tot volwaardige academies. Bij de Jazz is hiertoe eerst in juni 2008 een quickscan uitgevoerd om te onderzoeken of deze afdeling het gekozen tijdpad nog kon volgen, mede ingegeven door langdurig ziekteverzuim van de coördinator. Uit deze scan kwam een gezond beeld van de Jazz naar voren: een kwalitatief zeer goed docententeam en een sterke artistieke visie. Gekoppeld aan de behoefte aan een goed communicerend managementteam en adequate administratieve ondersteuning heeft dit ervoor gezorgd dat ook de Jazz per 1 januari 2009 kon uitgroeien tot een academie met een artistiek en een onderwijsmanager.

Het Rotterdams Conservatorium bestaat nu uit de volgende academies: Rotterdam Classical Music Academy (RCMA), Rotterdam Jazz Academy (RJA), Rotterdam Pop Academy (RPA), Rotterdam World Music Academy (RWMA) en de Muziektheateracademie.

Daarnaast is er de opleiding Docent Muziek.

Om na het vertrek van de directeur van het Conservatorium, die per 1 april 2008 algemeen directeur van het Gelders Orkest is geworden, te grote fragmentatie tussen de onderscheiden academies te voorkomen is ervoor gekozen op zowel artistiek als onderwijsinhoudelijk niveau een overlegstructuur vorm te geven: de Artistieke Raad en het Onderwijsplatform. Uiteraard vindt er zorgvuldige afstemming plaats tussen beide gremia.

De artistieke binnen het Conservatorium wordt vorm en inhoud gegeven door de Artistieke Raad. Deze bestaat uit de artistiek managers van de diverse academies en de manager van de opleiding Docent Muziek. De Artistieke Raad houdt zich met name bezig met het artistieke beleid bij het Conservatorium met als focus het jaar 2015. De raad vergadert tweewekelijks. Bij het formuleren van een artistieke visie gaat de raad uit van vijf pijlers, die ook in hoofdlijnen de eisen

van de moderne beroepspraktijk weerspiegelen: vakmatigheid, diversiteit, avontuurlijkheid, vorming van eigen muzikale persoonlijkheden en marktgerichtheid. Per academie blijven opdrachten en taken zoveel mogelijk afgestemd op de actuele ontwikkelingen in het betreffende vakgebied.

Naast een artistiek overleg is ook het overlegverband van de onderwijsmanagers en de manager Docent Muziek gestart, het Onderwijsplatform. In dit tweewekelijkse overleg worden kwesties met betrekking tot onderwijsproces en onderwijsorganisatie besproken. De onderwijsmanagers hebben in 2008 onder andere de afstemming en waar mogelijk harmonisatie van het curriculum over de academies heen voor het propedeusejaar uitgewerkt.

In 2008 studeerde de eerste lichte studenten af bij de Master of Music. De allereerste student die het masterdiploma in ontvangst mocht nemen was Sachiko Ueyama, winnaar van de Prix du Port 2007. De eerste voorbereidingen zijn getroffen om per 1 januari 2010 ook bij de Master of Music de academiestructuur te implementeren, waarbij de leiding ligt bij een artistiek en een onderwijsmanager. Om de studenten in het artistieke onderzoek te begeleiden is een tiental docenten als onderzoeksbegeleider aangesteld. Het verplichte scholingstraject is afgesloten met een seminar.

Om te komen tot een scherpe profilering werd het curriculum van muziekproductie in 2007 opnieuw beschreven. In 2008 is geconstateerd dat met dit curriculum niet de Jazz maar de Rotterdam Pop Academy de meest natuurlijke plaats is om vanuit te opereren. De aansturing van de opleiding muziekproductie is daarom vanaf het nieuwe schooljaar ondergebracht bij de Rotterdam Pop Academy.

De twee projectweken bij het Conservatorium zijn opgesplitst in een academiespecifieke en een conservatorium overkoepelende projectweek. Het thema van de gezamenlijke projectweek 2008 was "Met andere ogen". Veel projecten waren daarbij gericht op het ondernemerschap van de toekomstige musicus.

Het Conservatorium heeft in 2006 de eerste stappen gezet in de richting van het major/minor-model. De minoren bieden, afhankelijk van de keuze van de student, mogelijkheden tot zowel verbreding als verdieping. In 2008 is de studielast van de minoren teruggebracht naar 10 studiepunten. Er staan minoren in de curricula voor de laatste twee studie jaren van de bachelor.

Het Conservatorium houdt zijn blik gericht op alles wat zich afspeelt in zijn dynamische omgeving, zowel stedelijk, nationaal als internationaal. Zo sluit het Conservatorium optimaal aan bij opmerkelijke initiatieven onder andere in de wereld van de nieuwe media. Het Conservatorium verleende, samen met het Rotterdams Philharmonisch Orkest, medewerking aan het YouTube Symphony Orchestra, een initiatief van Google, waarbij musici van over de gehele wereld werden uitgedaagd te auditeren via een filmpje op Youtube. Het Conservatorium faciliteerde bij het maken van mooie opnamen, en dit leidde tot aandacht van het NOS Journaal en RTL Nieuws.

Eind maart hebben de studenten van de opleiding Docent Muziek in het kader van een projectweek onderzoek gedaan naar de cultuur van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, met daarin veldonderzoek in Antwerpen en een slotpresentatie op vrijdag.

In juni was het feestelijk slot van een door de opleiding Docent Muziek verzorgd bijscholingstraject ('Klassewerk') voor muziekdocenten van de SKVR. Deze muziekschooldocenten worden voorbereid op het geven van muzieklessen in de brede school en in trajecten als 'ieder kind een instrument' waarbij basisschoolklassen instrumentale les krijgen. In het schooljaar 2008-2009 krijgt dit traject een vervolg.

Begin juni gaf de Australische musicus/onderzoeker Steve Dillon gastcolleges over nieuwe media en de mogelijkheden die deze bieden voor leeromgeving en overdracht.

In oktober voerden 4^e jaars studenten als leerbedrijf opdracht het door henzelf geschreven muziektheaterstuk "Giftige Liefde" uit in Theater 222: de 7 voorstellingen werden druk bezocht door leerlingen uit het voortgezet onderwijs.

Vanuit de excellente pianoklas bij het Conservatorium ontstond het initiatief als contractonderwijs een "postgraduate course" aan te bieden voor pianostudenten die op het punt staan internationaal door te breken. Gefinancierd door de Stichting Volkskracht kon in het studiejaar 2008-2009 een pilotjaar van start gaan met 5 studenten die allen al een masterdiploma op zak hadden. Het ligt in de bedoeling wanneer dit concept succesvol blijkt een uitbreiding te realiseren naar meer instrumenten en muziekgenres, en ook naar Dans en Circus.

Vanuit de diverse academies zijn veel initiatieven ontplooid om te komen tot bijzondere en avontuurlijke muziekuitvoeringen.

Hoogtepunt bij de RCMA was het concert op de Amstel waar op 5 mei in aanwezigheid van de Majesteit door het Codarts Symphony Orchestra o.l.v. Hans Leenders een zeer geslaagd concert klonk. Dit concert werd live op de televisie bekeken door 600.000 mensen. Van dit concert is een promotie-dvd gemaakt.

In mei was er een eenmalige uitvoering van de voorstelling "De Parelvisser" door studenten klassiek zang van Codarts en Brigitte Kaandorp in een uitverkocht Oude Luxor. De samenwerking met de Doelen en de RCMA blijft hecht. Daar hebben in de serie Fine Fleur het symfonieorkest van Codarts gespeeld en hebben de pianostudenten integraal de sonates van Prokofiev ten gehore gebracht.

Bij de RWMA zijn op initiatief van de studenten maandelijks Full-moon concerten gestart die op cross-over zijn gericht. In de Doelen heeft vanuit het Conservatorium een zevental wereldmuziekconcerten geklonken op de gebieden Tango, Latin en Braziliaans. Met het Festival Mundial in Tilburg is samenwerking gestart op het gebied van de flamenco. Voor de Turkse en de Klassieke muziek is Codarts meegegaan met een handels- en onderwijsmissie vanuit de ministeries van EZ en OC&W. Samenwerkingsprojecten en uitwisseling zijn daar met de Istanbul Technical University en met het conservatorium van Istanbul ter plekke in convenanten uitgewerkt.

De Muziektheateracademie presenteerde voor het eerst een showcase in Oude Luxor. Aldaar lieten zich vijftien 3^e en 4^e jaars studenten van hun beste kant zien aan onder andere een gezelschap van potentiële werkgevers. Muziektheater liet zich tevens horen tijdens het IT's Festival in Amsterdam. Ook in Amsterdam werd in het Mlab de voorstelling "Dream girls" gespeeld.

De RJA is een samenwerking gestart met het museum in Schiedam waar ensembles regelmatig concerten spelen voor een luisterend publiek. Absoluut hoogtepunt bij de uitvoeringen was het concert met flamenco-jazz dat de bigband van Codarts o.l.v. Ilja Reijngoud speelde tijdens het North Sea Jazz festival. Dit concert werd juichend ontvangen door de pers. In de aanloop naar North Sea Jazz hebben de ensembles van Codarts zich tevens veelvuldig in de stad laten horen in het festival North Sea Round Town.

De RPA was succesvol met een nieuwe vorm om zich te presenteren aan potentiële studenten: de Open Nacht in plaats van de Open Dag. Op het gebied van het ondernemerschap organiseerde de RPA tijdens de projectweek een week die ging over nieuwe media en internetmarketing. Studenten van de RPA organiseerden gezamenlijk een festival tijdens de Nationale Sponsorbeurs in Ahoy. Voor het filmfestival werden door de studenten van de RPA diverse soundtracks gemaakt. Uitvoerend waren docenten en studenten van de RPA te horen op de grote festivals in Nederland: Lowlands, Noorderslag en Pinkpop.

3.3 Rotterdamse Dansacademie

In 2008 is de tweede lichterij studenten van de vernieuwde vierjarige opleiding Docent Dans gestart. De opleiding wil goed opgeleide dansdocenten afleveren die feeling hebben met de voortdurend veranderende grootstedelijke multiculturele samenleving. Afgestudeerden kunnen o.a. aan de slag in het primair en voortgezet onderwijs, in buurthuizen, bij de educatieve afdeling van een dansgezelschap of op balletscholen. De opleiding werkt intensief samen met verschillende culturele instellingen in Rotterdam die een afspiegeling vormen van de multiculturele samenleving.

Om betere studenten te werven is in 2008 een aparte promotiecampagne gestart.

In 2008-2009 zullen de laatste studenten van de opleiding Docent Dans oude stijl afstuderen.

De excellentie die de RDA nastreeft t.a.v. de opleiding Uitvoerend Danser heeft in 2007 geresulteerd in een kleinere opleiding Uitvoerend Danser. Deze opzet is gecontinueerd in het jaar 2008. Het eerste jaar start nu met twee klassen in plaats van drie, waardoor er meer persoonlijke begeleiding kan plaatsvinden. Tevens hebben er aanpassingen in het curriculum plaatsgevonden om deze excellentie te stimuleren.

Het jongensprofiel van de opleiding blijft gehandhaafd: bij de opleiding Uitvoerend Danser werd in 2008 in het eerste jaar een gelijk aantal jongens en meisjes aangenomen. De opleiding Docent Dans blijft hierbij nog achter. Ook bij de vooropleidingen was er een grotere toeloop van jongens in de schakelklas.

In september 2008 zijn de eerste nieuwe studenten gestart in het Mastertraject van de opleiding Danstherapie.

Om meer Nederlands talent te kunnen aantrekken in de vooropleidingen is de RDA een samenwerking aangegaan met de balletafdeling van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In november vond in Den Haag de eerste gezamenlijke open dag plaats om ouders en jonge kinderen te informeren over de twee meest vooraanstaande dansvakopleidingen in Nederland. Een tweede gezamenlijke open dag volgt in 2009 in Rotterdam.

3.4 Bacheloropleiding Circus Arts

Rotterdam Circus Arts heeft in 2008 een nieuw onderkomen betrokken. Het nieuwe pand is het voormalige sportcomplex van Shell op het terrein Vijfsluizen te Vlaardingen. In deze groene omgeving maakt RCA gebruik van de sporthal van het complex en er is een gedeelte ingericht als dansstudio. Daarnaast wordt de ruimte waar eerder de biljartvereniging vertoefde nu gebruikt als kantoorruimte. Bij de opening waren de wethouder van Cultuur en Milieu (loco-burgemeester van Vlaardingen), de verhuurder OVG en medewerkers van Codarts aanwezig.

In 2008 is het derde studiejaar van start gegaan. In dit derde studiejaar kiezen de studenten voor een circusdiscipline waarin zij zich willen specialiseren. Het aandeel van deze vakspecifieke trainingen groeit gedurende de opleiding. In de specialisatie ontwikkelt de student, op basis van eigen capaciteit, artistieke visie en eigenheid, een specialisme waarmee hij zich direct in de markt kan profileren. De student sluit het derde jaar af met een proeve van bekwaamheid in zijn eigen circusspecialisatie en gericht op een theatergerichte performance. Ook wordt in dit derde jaar aandacht besteed aan de voorbereiding op de arbeidsmarkt en krijgen studenten modules als Marketing and Management en Finance.

In het studiejaar 2008-2009 wordt ook het onderwijs voor het vierde en laatste jaar verder uitgewerkt. Daarmee is de eerste cyclus van de opleiding rond.

Ook in 2008 was er weer veel belangstelling voor de opleiding vanuit het werkveld en de Rotterdamse samenleving. Het werkveld leert de opleiding steeds beter kennen en wil graag projecten opzetten. Studenten doen met projecten en presentaties, op festivals en in theaters, veel praktijkervaring op. In 2008 traden de studenten op bij de afterparties van Europese premières van Varekai, een show van Cirque du Soleil. Evgeniya Kalugina, studente van Rotterdam Circus Arts, trad samen met violiste Anahi Oraison, studente van het Rotterdams Conservatorium, op tijdens de opening van de Nationale Viering van de Bevrijding 2008. Studenten traden op bij de theaterproductie Hand in Hand Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van Feyenoord. De voorstelling was in maart en april 2008 negen keer te zien in Theater Zuidplein in Rotterdam. Ook zeer bijzonder was de uitnodiging voor het Koninginnefeest van Hare Majesteit de Koningin en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet der Nederlanden ter gelegenheid van hun

respectievelijk 70ste en 65ste verjaardag met een feestelijke matinee voor duizend genodigden in Koninklijk Theater Carré in Amsterdam.

Voor Rotterdam Circus Arts werd het jaar afgesloten met de circus-danstheatervoorstelling *De Grote Wereld van Onafhankelijk Toneel (O.T.)*. De voorstelling, gebaseerd op het gelijknamige boek van de Nederlandse schrijver Arthur Japin, werd 16 keer uitgevoerd.

Als voorbereiding op het jongerenjaar 2009 heeft Codarts samen met de Rotterdamse Schouwburg, met Luxor, circus Rotkjeknor en het jongerenmentoraat een projectvoorstel ingediend bij de stad Rotterdam. Doel van het project Rotterdam Circusstad is jongeren enthousiast te maken voor circus, door het opzetten van wijkgerichte activiteiten en het organiseren van een circusfestival. In het pilotjaar onderzoeken de deelnemende partijen welke impuls kan uitgaan van circus in Rotterdam. Het gaat om de vraag hoe een culturele en onderwijsinfrastructuur kan worden opgebouwd om de continuïteit te waarborgen. Ook wordt onderzocht of een langdurige samenwerking tussen alle deelnemende partijen mogelijk is. Het project is goedgekeurd en zal in 2009 ten uitvoer worden gebracht.

3.5 Studiebegeleiding

Studierement en studieduur hebben alles te maken met een studeerbaar, stimulerend en interessant programma, gekoppeld aan een effectieve begeleiding van de studenten. Binnen zowel het RC als de RDA en RCA is deze begeleiding (mentoraat, gezondheidsbeleid, decanaat, stagebureau) een belangrijk aandachtspunt in de zorg voor studenten. Dit ter preventie van vroegtijdige uitval, studievertraging en blessures.

Mentoraat

De *Rotterdamse Dansacademie* werkt met zogenaamde jaarmentoren. Aangezien dansers een relatief korte carrière op het podium hebben, is het van het grootste belang dat de studie vlot doorlopen wordt. Hoe sneller een student het programma kan afronden, hoe beter zijn of haar arbeidsmarktperspectieven. Door actieve studiebegeleiding in het mentoraat en het gezondheidszorgbeleid bevordert de Dansacademie een vlot studieverloop. De jaarmentoren houden zicht op de studievoortgang van studenten en vervullen een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van mogelijke obstakels. Mentoren adviseren en begeleiden studenten bij het oplossen van obstakels.

Het mentoraat van het *Rotterdams Conservatorium* begeleidt alle studenten individueel: de 1e jaarsstudenten voeren 3 (verplichte) gesprekken per jaar, in de hogere jaren is er één (verplicht) gesprek. Daarnaast kan de student altijd contact met zijn/haar mentor opnemen en houdt de mentorcoördinator tweewekelijks een inloopsprekkuur.

Uitgangspunt is dat het mentoraat de studenten gedurende de hele studie begeleidt en waar nodig ondersteunt. Daarbij wordt een beroep gedaan op de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van de student: de mentor is nadrukkelijk niet de oplosser van problemen. Hij/zij kan wel steun bieden en behalve op de mentor kan de student ook een beroep doen op de counselor, de mentorcoördinator en/of de decaan.

In 2008 heeft de samenwerking met de leiding van de verschillende academies nader vorm gekregen: waar nodig en in overleg met de student worden zaken via het mentorenoverleg door de mentorcoördinator aan het onderwijsplatform dan wel de betreffende onderwijsmanager voorgelegd; terugkoppeling van de bevindingen/ondernomen acties vindt hetzij rechtstreeks hetzij via het onderwijsplatform plaats.

Voor studenten van *Circus Arts* zijn twee vormen van begeleiding opgezet: het mentoraat en coaching. Het doel van het mentoraat is studenten in hun studievoortgang te begeleiden en te ondersteunen. Aan elk studiejaar wordt een jaarmentor toegewezen. De jaarmentor is de eerste contactpersoon tussen student en opleiding bij problemen of vragen betreffende de studie. De mentor ziet erop toe dat de studievoortgang goed verloopt en helpt eventuele barrières te overwinnen. Daarbij wordt de student gewezen op zijn zelfstandigheid en eigen

verantwoordelijkheid. De mentor biedt steun en wijst op de mogelijkheden die in de hogeschool ter beschikking staan. Studenten hebben jaarlijks een aantal ingeroosterde gesprekken met de mentor en kunnen uiteraard ook op eigen initiatief een gesprek aanvragen. Naast het mentoraat wordt aan elke student een coach uit het vaste team van docenten toegewezen. De coach ziet toe op de artistieke ontwikkeling van elke student. De student maakt daarbij gebruik van een persoonlijk ontwikkelingsplan als hulpmiddel.

Gezondheid

Zowel dansen als circus en musiceren op hoog niveau vergen een zware fysieke inspanning.

De *Rotterdamse Dansacademie* heeft al een aantal jaren een actief gezondheidsbeleid dat gericht is op het vergroten van de bewustwording bij studenten van gezond trainingsgedrag, versterking van hun fysieke conditie en begeleiding bij blessures. Daarvoor is een Gezondheids Innovatie Plan (GIP) opgesteld. Één van de doelen van het GIP is terugdringing van de blessuretijd van studenten door (a) vergroting van de bewustwording van gezond trainingsgedrag, (b) invoering van onderwijsmodulen gericht op verbetering van het stamina van studenten, (c) versterking van de gezondheidsinfrastructuur in de academie. De onderzoeken die zijn verricht binnen het lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts naar o.a. blessures van studenten en mogelijke oorzaken van blessurepatronen hebben geleid tot een aangepaste opbouw van de trainingslessen.

Hiernaast werd voor de studenten een lezing met een diëtist georganiseerd. Voor de docenten was er een lezing door een ervaringsdeskundige op het gebied van eetstoornissen. De gezondheidsinfrastructuur bestaat uit een coördinator gezondheidszorg, twee fysiotherapeuten, een voedingsdeskundige, een sportarts en een vertrouwenspersoon.

Rotterdam Circus Arts heeft op het gebied van gezondheidsbeleid aansluiting gezocht bij de RDA. Daarnaast is voor de studenten een code of conduct opgesteld waarin de veiligheidsregels en gedragsregels van de opleiding zijn beschreven. Deze regels zijn gebaseerd op internationale standaarden zoals die van de federatie van circus scholen (FEDEC). Zeker in een omgeving als het circus is het van belang dat studenten en docenten erop kunnen vertrouwen dat de soms risicovolle oefeningen op een verantwoorde manier kunnen worden uitgevoerd. Dat geldt voor het gebruikte materiaal en voor de begeleiding. De veiligheidsregels en gedragscode worden aan het begin van de studie aan elke student uitgereikt en zijn via het intranet te downloaden. De opleiding vindt het van belang dat deze regels regelmatig worden geëvalueerd en gemonitord. In 2009 zal dan ook een nieuwe update van de code of conduct plaatsvinden.

In het meerjarenplan 2004-2008 van het *Rotterdams Conservatorium* is opgenomen dat aandacht zal worden besteed aan gezondheid binnen de professionele muziekbeoefening. Aanvankelijk heeft dit vorm gekregen door het aanbieden van een aantal voorzieningen op gezondheidsgebied (logopedie, Mensendieck, counseling) en het in/rond het studieprogramma opnemen van onderdelen als stresspreventie/podiumangst (in de vorm van lezingen, workshops en keuzemodules).

Om meer eenheid, afstemming en herkenbaarheid van het gezondheidsbeleid binnen het conservatorium te bereiken is vervolgens medio 2006 het platform Gezondheid opgericht. Dit platform bestaat uit de medewerkers/docenten (waaronder twee mentoren) met verschillende deskundigheden op het gebied van de fysieke en mentale gezondheid (logopedie, Mensendieck-oefentherapie, 'breathing and awareness in playing', stresspreventie/podiumangst, counseling)

Het platform Gezondheid is het aanspreekpunt bij aan de studie gerelateerde klachten en blessures en zorgt voor een betere en meer heldere hulpverlening(sinfrastructuur), onder andere door het opzetten en onderhouden van een adressenbestand/netwerk van medici en paramedici die zich specialiseren in het behandelen van musici. Het beleid is erop gericht blessures te voorkomen of anders zo snel mogelijk te (doen) verhelpen. Met ingang van het schooljaar 2007-2008 wordt het beroep dat op de individuele leden van het platform wordt gedaan systematisch geregistreerd.

Daarnaast besteedt het platform aandacht aan preventie door het verzorgen van voorlichting en informatie via workshops en themabijeenkomsten (zoals in 2008 de tweede 'Dag van het Oor' en de tweedaagse cursus Essential Personal Performing voor eindexamen- en masterstudenten) en in de projectweken.

In de afgelopen jaren is vooral veel aandacht besteed aan de risico's van gehoorschade en het belang van gehoorbescherming ('hoorzittingen', voorlichting via onder meer intranet en introductiepakketten, oordopautomaten, decibelometers, etc.)

Om te komen tot een structureel en samenhangend beleid op het gebied van gezondheid en welzijn is in het schooljaar 2007-2008, met behulp van een subsidie van de SS&GZ en in nauwe samenwerking met het lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts, een eerste onderzoek gedaan naar de huidige praktijk bij Codarts en andere conservatoria en het gewenste beleid. Mede als uitvloeisel van dit onderzoek is het voornemen om in 2009 naar analogie van de Rotterdamse Dans Academie een coördinator gezondheidszorg aan te stellen die mede als taak krijgt studenten bij fysieke en/of psychische klachten door te verwijzen binnen het conservatorium of naar gespecialiseerde instanties buiten de school. Hiermee wordt onder andere beoogd de zichtbaarheid/herkenbaarheid van de gezondheidszorgvoorzieningen verder te verbeteren.

4 Onderzoek

4.1 Onderzoek in ontwikkeling

Binnen het HBO bestaan sinds een aantal jaren de lectoraten die onder meer als doel hebben het doen van praktijkgericht onderzoek en de professionalisering van de staf op het gebied van onderzoek. Om dit proces te versterken heeft Codarts er bovendien voor gekozen om een Bureau Research and Development (R&D) te installeren dat nu twee jaar functioneert.

Het Bureau stelt zich niet ten doel zelf onderzoek te doen, maar wil het doen van onderzoek binnen de organisatie met kracht stimuleren. De ontwikkeling binnen het Conservatorium van de voortgezette opleiding muziek tot een Masteropleiding Muziek heeft hieraan mede een impuls gegeven. Het in 2007 uitgevoerde professionaliseringstraject, waarbij een zestal artiesten/universitair docenten uit België, Engeland, Schotland en de Verenigde Staten hun visie op artistiek onderzoek gaven, heeft ertoe geleid dat een van de deelnemende docenten formeel begonnen is met een PhD traject op de Universiteit van Leiden.

Hiernaast heeft Codarts regelmatig contact met Docartes en het Orpheus Instituut in Gent en het IvOK in Leuven voor de opzet van artistiek onderzoek en met de Universiteit Leiden voor promotietrajecten van docenten.

Het sia-RAAK project "Muzikale Blessuretijd", dat docenten van het Conservatorium in staat stelt om zelf in samenwerking met therapeuten/mental coaches onderzoek te doen naar artistieke topprestaties en blessurepreventie, is in 2008 stevig ter hand genomen. De eerste resultaten hebben geleid tot het concept van "Sustainable Performance": hiermee sluit het Conservatorium aan bij de in het lectoraat Excellence en Well Being in the Performing Arts ingezette aandacht voor gezondheid.

De onderzoeksresultaten van het lectoraat Community Arts, dat in 2008 culmineerde in het action research project "Geen mooier woord dan Feyenoord", zullen hierna in paragraaf 4.2 besproken worden.

4.2 Lectoraten

Lectoraten zijn innovatiecentra van waaruit nieuwe kennis moet leiden tot vernieuwing van onderwijs en de praktijk. Eigen praktijkgericht onderzoek is daarbij essentieel. De lectoren formeren daartoe een kenniskring die bestaat uit docenten en derden die op onderzoeksgebied dan wel op het vakgebied hun sporen hebben verdiend en op die manier nieuwe impulsen kunnen geven aan de onderzoekspraktijk en het onderwijs.

Codarts heeft als kleine hogeschool een beperkt budget voor de instelling van lectoraten en de daarmee gepaard gaande kenniskringen. Dat heeft het bestuur ertoe gebracht om lectoraten in te stellen voor de periode van vier jaar en met een omvang van 0.5 fte. Uit de recent verschenen evaluatie van de lectoraten blijkt dat Codarts hiermee handelt in overeenstemming met de aanbevelingen. Codarts heeft voor dit beleid gekozen om zo breed mogelijke professionalisering te realiseren.

Om niet het gevaar te lopen dat de lectoraten slecht een projectmatig karakter zouden hebben, heeft Codarts hierbij gekozen voor inhoudelijke consistentie langs twee lijnen, de maatschappelijke en de gezondheidslijn.

In 2008 had Codarts het lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts (dat in in de loop van 2008 werd afgesloten) en het lectoraat Community Arts.

Vanuit de opvatting dat kunst context is heeft Codarts eerder het lectoraat Wereldmuziek ingesteld. De lector –op dit moment mede dankzij het lectoraat werkzaam als bijzonder hoogleraar Wereldmuziek aan de Universiteit van Leiden– heeft samen met de faculteit etnomusicologie van de Universiteit van Amsterdam en internationale wetenschappelijk instituten

als UCLA (Los Angeles) en Cité de la Musique (Parijs) een aantal muzikale tradities beschreven en materiaal ontwikkeld dat wereldwijd bij het onderwijs gebruikt kan worden. Ook de verplichte module Muziek Wereldwijd en het aanzienlijk verbeterde curriculum van het uitstroomprofiel Turkse Muziek zijn een resultaat van dit lectoraat.

Na beëindiging van dit lectoraat heeft Codarts het lectoraat Community Arts ingesteld. Op basis van zuiver praktijkgericht onderzoek heeft de lector een Masterprogramma ontwikkeld voor studenten die in welke kunstvakopleidingsdiscipline dan ook een bachelor behaald hebben. Vooral de benodigde competenties –wat moet een kunstenaar weten en kunnen om succesvol te zijn in community’s– vormen een belangrijk onderdeel van het onderzoek. Bij de toelating tot het masterprogramma zal de kandidaat op deze competenties getoetst worden. Het onderzoek is uitgevoerd met de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Universiteit van Utrecht. Studenten van de opleiding Docent Dans, Muziektheater en Docent Muziek hebben actief deelgenomen aan het lectoraat. Beide voornoemde lectoraten zijn sterk ingebed in de Rotterdamse samenleving.

In april 2009 stelt Codarts –in lijn met het eerdere lectoraat Excellence and Well Being en eerdergenoemd project Muzikale Blessuretijd- het lectoraat "Sustainable Performance" in. Dit lectoraat gaat onderzoeken welke competenties nodig zijn om naast een helder bewustzijn van het lichaam ook een sterke geest te ontwikkelen zodat de kunstenaar telkens opnieuw de juiste weg weet te bewandelen om topprestaties te leveren. Codarts is van mening dat niet alleen de uitvoerend kunstenaar hier baat bij heeft, maar ook de kunstenaar die ervoor heeft gekozen om met communities te werken. Juist die kunstenaars moeten in staat zijn om topprestaties te leveren en om met zekere teleurstellingen om kunnen gaan.

4.2.1 Lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts

Het lectoraat Excellence and Well Being in the Performing Arts heeft een aanzienlijke impact gehad op het curriculum en de zorgstructuur van de Rotterdamse Dansacademie. Het lectoraat is in nauwe samenwerking met de Universiteit van Amsterdam tot stand gekomen. De lector is universitair hoofddocent bij deze universiteit en bij haar onderzoek heeft zij – naast de aan de Dansacademie gelieerde kenniskring- een aantal onderzoekers in opleiding (oio) van de Universiteit betrokken. Ook de Vrije Universiteit en de Universiteit van Maastricht hebben bijdragen geleverd aan de expertise van het lectoraat.

In mei 2008 is het lectoraat met een lezing van Anna Aalten afgesloten. Bij deze gelegenheid werd de folder "Dance education in the 21st century" gepresenteerd, waarin de belangrijkste thema's uit het lectoraat kort worden aangestipt. De folder vermeldt tevens een overzicht van de conferenties, workshops, publicaties en verslagen van het lectoraat.

Om het lectoraat Codarts-breed te bestendigen heeft Codarts bij Raak publiek een subsidie aangevraagd. Deze voor Codarts aanzienlijke subsidie is toegekend en heeft ertoe geleid dat in het verlengde van het genoemde lectoraat nu het project Muzikale Blessuretijd plaatsvindt, dat zijn wetenschappelijke fundering heeft in intensieve samenwerking met Achmea Vitale en de Nederlandse Vereniging voor Dans en Muziekgeneeskunde

Deskundigheidsbevordering

In 2008 is er vanuit het lectoraat nog een aantal activiteiten voor dansdocenten georganiseerd, zodat de nieuwe kennis door de docenten kon worden gebruikt voor vernieuwing en verbetering in het dansvakonderwijs.

In januari 2008 werd een goedbezocht symposium gehouden getiteld "Het verhaal van pijn. Wat het lichaam ons vertelt en waarom wij (niet) luisteren". Het programma bestond uit lezingen en workshops, waaraan Nederlandse en buitenlandse dansdocenten deelnamen. Op de conferentie werd tevens het eindrapport van het onderzoeksproject 'De betekenis van pijn en pijnbeleving bij dansers' gepresenteerd, een onderzoek op basis van interviews met dansstudenten en professionele dansers.

In maart 2008 vond de workshop "Mental Training" voor docenten plaats, die gegeven werd door de Deense performancepsycholoog Jorn Ravnholt.

Hiernaast heeft het lectoraat in het laatste jaar in nauwe samenwerking met het platform gezondheid van het Conservatorium een analyse gemaakt van de daar aanwezige zorgstructuur (zie ook paragraaf 3.5 hiervoor).

Verspreiding van kennis

De publicaties over de onderzoeken die in het kader van het lectoraat zijn verricht zijn te downloaden via de Codarts website.

4.2.2 Lectoraat Community Arts

Ontwikkelingen in het beroepsdomein van het lectoraat

Community Arts stond ook in 2008 onverminderd in de aandacht. Het lectoraat onderhoudt werkrelaties met lokale initiatieven als Music Matters en de Rotterdam Brass School, en met de nationale en Europese activiteiten van Roots & Routes. Eveneens is het lectoraat nauw betrokken bij de plannen om van Rotterdam een "Community Arts City" te maken, analoog aan "Rotterdam Circusstad". De deelgemeenten op Zuid en het Theater Zuidplein spelen hierin een belangrijke rol. Het lectoraat heeft daarenboven input geleverd voor een projectvoorstel om de effecten van Community Arts initiatieven meetbaar te maken.

Ontwikkelingen in de wijze waarop het lectoraat is ingebed in de organisatie

Zoals in voorgaande jaren stuurt het College van Bestuur van Codarts het lectoraat Community Arts aan. Het lectoraat Community Arts wordt operationeel ondersteund door het bureau Research & Development van de hogeschool. Hiertoe is een medewerker van dit bureau als assistent-lector voor 0,2 fte toegevoegd aan het lectoraat. College van Bestuur en lector overleggen achtmaal per jaar. De lector en de medewerker van het stafbureau Research&Development overleggen tweewekelijks.

Organisatorische ondersteuning werd geboden door mevrouw Anamaria Cruz. De omvang van de ondersteuning bedroeg 0,5 fte. De logistieke ondersteuning van het lectoraat was in handen van de verschillende stafdiensten van de hogeschool.

Inbedding in de regionale en (inter)nationale kennisinfrastructuur

Het lectoraat is georganiseerd rond een in 2008 uitgevoerd Community Arts project, gerelateerd aan het 100-jarig bestaan van de voetbalclub Feyenoord. Het lectoraat is hierdoor stevig ingebed in de Rotterdamse stedelijke samenleving en in het kader van dit project is er sprake van een intensieve praktische kennisuitwisseling met het Rotterdams Wijktheater. Het lectoraat ondersteunt het Europese Roots & Routes-project middels de inzet van de assistent-lector bij de formalisering van dit op jong urban talent gerichte initiatief. Het lectoraat onderhoudt ook contacten met de Rotterdamse kunsteducatie en de verschillende initiatieven op het gebied van urban dans en urban music, zoals Music Matters. De band die er bestaat met de faculteit Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam maakt het mogelijk om via studentenstages de theoretische aspecten van het lectoraat te versterken. Internationaal is de relatie die het lectoraat is aangegaan met de afdeling Community Music van het Liverpool Insitute of Performing Arts van belang voor de verdere theoretische verdieping van de lectoraatactiviteiten.

Uitvoering van het werkplan van de kenniskring

Het werkplan van het lectoraat is uitgevoerd zoals voorgenomen. Het lectoraat verzorgde een aantal presentaties tijdens het ICAF (International Community Arts Festival) dat plaatsvond op 27, 28, 29 en 30 maart in het Theater Zuidplein in Rotterdam. De voorbereidingen voor het wijkkunstproject -de voorstelling Hand in Hand- zijn in de eerste helft van 2008 geïntensiveerd. De première vond plaats op woensdag 26 maart in het Theater Zuidplein. Van het gehele traject is een videoregistratie gemaakt en een uitgebreide procesbeschrijving.

Het lectoraat is vervolgens, op basis van de ervaringen bij het tot stand komen van de voorstelling Hand in Hand, verder gaan werken aan de ontwikkeling van een masterprogramma Community

Arts. Voorzien is in een derde en laatste expert meeting over de inhoud van een curriculum Community Arts in het eerste kwartaal van 2009. Programma en curriculum worden aan het einde van de looptijd van het lectoraat gepresenteerd.

Overzicht van de personele samenstelling van de kenniskring

Tot aan de première van de voorstelling Hand in Hand maakten de volgende personen voor 0,2 fte deel uit van de kenniskring van het lectoraat:

Carlo Balemans, docent Harmonie/Fanfaredirectie en Orkestdirectie aan het Rotterdams Conservatorium. Sinds 1984 is hij als dirigent actief in de blaasmuziek, zowel bij amateur-orkesten als professionele ensembles. De laatste 10 jaar is componeren voor multimediale projecten een steeds belangrijker activiteit geworden. Met zijn ensembles Original Winds en NOW slaat hij bruggen tussen de westerse klassieke muziek en andere (muziek)tradities.

Ben Bergmans combineerde met grote gedrevenheid en vanzelfsprekendheid tijdens zijn jeugd gymnastiek, sport, dans, muziek en theater. Hij behaalde in 1976 de titels Licentiaat in de Lichamelijke Opvoeding en de Sportwetenschappen en Geaggregeerde H.S.O. aan de Vrije Universiteit Brussel. Ben werkte en studeerde vanaf 1980 twee jaar in New York in o.a. The Alvin Ailey Dance School, Cunningham Studios, Clive Thompson Dance Center, Morelli Studio. Sinds 1983 is hij werkzaam als docent en choreograaf modern jazz dans bij de Rotterdamse Dansacademie, de Theaterschool Amsterdam, HID Lier en Djazzex. Als gastdocent werkte hij bij de Paluca Schule Dresden, Icelandic Ballet School, Rick Odums Dance Center Parijs en bij het Poolse Festival Bytow.

Stefan van Hees begon zijn werkzame leven aanvankelijk in de techniek (L.T.S. Motorvoertuigtechniek, M.T.S. Werktuigbouwkunde). Hij werkte voor de firma Swinschip in de Rotterdamse haven als scheepsdieselmonteur. In 1997 voltooide hij een kunstvakstudie aan de Hogeschool Eindhoven, met als specialisatie regie. Sinds 1997 werkt hij bij het Rotterdams Wijktheater als theatermaker. Hier maakte hij voorstellingen voor en door jongeren en de locatievoorstelling "Verhalen uit de Droogdok" over het tuindorp Heijplaat en de R.D.M. Op dit moment toert hij met "De Rotterdamse Senioren Revue" langs de bejaardenhuizen in de Rotterdamse wijken. Sinds 2006 werkt hij als theaterdocent voor de Circusopleiding van Codarts.

Hans Lein studeerde in 1994 af aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en is sindsdien werkzaam in het amateur- en semi-professionele theatercircuit. Hij heeft zowel toneelstukken geregisseerd als lessen gegeven aan/met diverse doelgroepen: scholen (van vmbo tot Hogeschool), amateur-theatergroepen, semi-professionele theatergroepen of theaters. Hij richtte in 2002 zijn eigen theatergroep de Ontbranding op en is sinds 2003 regisseur bij het Rotterdams Wijktheater.

Kamiel Verschuren is een zelfstandig gevestigd interdisciplinair kunstenaar die woont en werkt in Rotterdam. Zijn werk richt zich op het onderzoeken en uitbreiden van het concept en de existentiële ervaring van ruimte. Hiervoor gebruikt hij tekeningen, fotografie, grafiek, sculpturen, tekst- of geluidsinstallaties, architectonische- of landschappelijke projecten, sociale acties en publieke evenementen. Hij werkt zowel individueel als in samenwerking met andere kunstenaars en is lid van verschillende kunstenaarsinitiatieven zoals stichting B.a.d. en Studio NL 01.08.04. Als beeldend kunstenaar werkt Kamiel veel in en met de "community", omdat hij als kunstenaar vooral belangstelling heeft voor de manier waarop de openbare ruimte functioneert.

Met ingang van het academische jaar 2008-2009 is de kenniskring in zijn oude samenstelling opgeheven. Carlo Balemans heeft zich in het kader van het lectoraat Community Arts gericht op een onderzoek naar de inhoud en werkwijze van community music initiatieven in de regio Rotterdam en doet daarvan aan het einde van de looptijd van het lectoraat verslag. Maarten Gulickx, zelfstandig cultureel adviseur, is voor 0,1 fte toegevoegd aan het lectoraat om de band met de creatieve industrie/culturele beroepspraktijk te verstevigen. Suzanne Bruning, afgestudeerd aan de Muziektheateracademie van Codarts werd om die reden voor eveneens 0,1 fte aan het lectoraat toegevoegd.

5 Codarts in Company

5.1 In samenwerking met Codarts

Codarts probeert om midden in de maatschappij te staan. Zij doet dit op verschillende manieren, zoals uit dit hele jaarverslag blijkt. Codarts betreft enerzijds het werkveld zoveel mogelijk bij de opleidingen, anderzijds bereidt Codarts de student voor op zijn maatschappelijke positie.

Stages

Ook binnen het kunstvakonderwijs zijn stages van belang. Middels de stages worden de studenten voorbereid op het actuele werkveld. Het stagebeleid van Codarts is zowel gericht op de docentenopleidingen als op de uitvoerende opleidingen. Voor de docentenopleiding van het Rotterdams Conservatorium zorgt het stagebureau samen met de student voor een interne stage, waarbij de student lesgeeft aan studenten van Codarts. In de hoofdfase kunnen studenten de minor Onderwijskunde kiezen. Deze minor heeft ook een belangrijke stagecomponent die de muziekschoolpraktijk kan betreffen, maar ook bijvoorbeeld workshops op de verschillende niveaus van regulier onderwijs. Onder de stagebiedende instellingen vinden we onder andere de SKVR, muziekscholen in den lande, het Centrum voor Kunsten in Utrecht, het Kunstgebouw in Delft en het Grafisch Lyceum in Rotterdam. Ook binnen de opleiding Docent Dans lopen de studenten stage bij de SKVR, ballet- en dansscholen in tal van steden, bij het centrum van de kunst, theatergroep DOX en het Jeugdtheater Hofplein.

Daarnaast is het mogelijk dat studenten aan de uitvoerende opleiding, korte of lange tijd, een stage lopen bij een gezelschap.

Werkveld

Belangrijk voor Codarts is de betrokkenheid van het werkveld bij de opleidingen. Codarts realiseert dit op verschillende manieren, onder andere met de al genoemde gastdocenten en masterclasses. Daarnaast hebben de verschillende opleidingen ook op andere wijze contact gehouden met het werkveld, vaak rondom specifieke ontwikkelingen binnen de opleiding zelf. Het Rotterdams Conservatorium heeft gebruikmakend van de academiestructuur de relaties met het werkveld kunnen verdiepen. De opleiding Docent Muziek hield naast een werkveldraadpleging, waarbij een aantal voorbeelden de revue passeerde t.a.v. de inzet van de nieuwe media in het onderwijs, ook een alumnbijeenkomst die overigens in de toekomst jaarlijks gehouden gaat worden. Ook participeerde deze opleiding in een aantal projecten binnen de brede school o.a. met de World Music Box en via Ieder Kind een instrument. De opleiding Dans heeft als standaard beleid het werkveld via een groot aantal gastdocentschappen bij het onderwijs te betrekken. De opleiding Docent Dans is zeer betrokken bij het werkveld met name via deelname aan projecten op het gebied van urban culture. De opleiding Circus wist het werkveld te benaderen via projecten als Rotterdam Circusstad en het sub-project wijkgericht werken

Andere kennisinstellingen

Bestaande samenwerkingsverbanden met andere hogescholen zijn in 2006 voortgezet. De samenwerking met Hogeschool InHolland met betrekking tot het Conservatorium Alkmaar concentreerde zich op het aanscherpen van de eindprofielen onder andere via het voorzitterschap van de beroepenveldcommissie.

Ook andere onderwijskundige samenwerkingsverbanden zoals met de UvA (wereldmuziek), ARTEZ en de Willem de Kooning Academie van de Hogeschool Rotterdam werden voortgezet. Via de benoeming van de voormalig lector Wereld Muziek tot buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit Leiden is ook de relatie met deze universiteit versterkt.

5.2 Codarts in de regio

Codarts kiest duidelijk ook voor een regionale functie. Al sinds 1999 bestaat er op initiatief van Codarts een bestuurlijk platform met vertegenwoordigers van het Grafisch Lyceum Rotterdam,

ROC Albeda, ROC Zadkine, Hogeschool Rotterdam, LMC, SKVR en Jeugdtheater Hofplein met als doel een breed stedelijk draagvlak ten behoeve van het kunstvakonderwijs te creëren. In de Economic Development Board Rotterdam heeft Codarts zijn deelname aan de Taskforce Creative Industries gecontinueerd.

De samenwerking met het Albeda College op het gebied van de nieuwe MBO-opleiding tot producer/musicus verloopt naar wens. De relaties tussen de opleidingen Dans van het Albeda College en Codarts zijn aangetrokken. Bespreking met het Albeda College hebben plaatsgevonden om ook een MBO-opleiding Circus Arts samen met Codarts op te zetten. Een curriculum, in eerste instantie voor de vrije keuzeruimte van de opleiding Spel en Bewegen waarin Circus Arts op MBO-niveau wordt ondergebracht, en vervolgens ook voor een afstudeervariant binnen deze opleiding is uitgewerkt dankzij een subsidie van de Gemeente Rotterdam. Ook met het Thorbecke College wordt intensief samengewerkt om binnen hun formule een vooropleiding voor het circus te beginnen.

5.3 Codarts Mondiaal

Codarts als instelling karakteriseert zich door een internationale uitstraling. Dit komt op verschillende manieren tot uiting.

Student- en docentpopulatie

Een groot percentage van de studentpopulatie is van buitenlandse origine. Voor het Conservatorium ligt dat op 42%, voor de Dansacademie op 59% en voor de Circusacademie op 48%. Dit maakt dat ook de van origine Nederlandse studenten in een internationale omgeving verkeren (Internationalisation at home). Volgens de Nuffic behoort Codarts hiermee tot een van de meest internationale hogescholen van Nederland.

Ook onder het docentencorps bevinden zich veel docenten van buitenlandse komaf en worden daarnaast regelmatig buitenlandse gastdocenten gevraagd om masterclasses te geven. De opleidingen blijven zodoende op de hoogte van de belangrijkste internationale ontwikkelingen. Zo heeft de RDA gewerkt met 12 buitenlandse gastdocenten en een viertal buitenlandse choreografen. Ook binnen het Conservatorium ontvangen de verschillende academies met grote regelmaat gastdocenten voor het geven van masterclasses.

Dienstverlening/opvangstructuur

Om deze instroom van buitenlandse studenten en docenten mogelijk te maken is een bijzondere infrastructuur noodzakelijk. Zo vindt alle communicatie naar studenten en docenten zowel in het Nederlands als Engels plaats en ook het onderwijs is in het Engels zodra er een buitenlandse student in participeert. Voor huisvesting van studenten heeft Codarts recht op een quotum aan kamers van een plaatselijk woningverhuurbedrijf en voor de gastdocenten beschikt Codarts over een aantal appartementen waar deze in een zelfvoorzienende omgeving kunnen worden ondergebracht. Uiteraard bemiddelt de hogeschool ook op het gebied van visa en verzekeringen. De sociale opvangstructuur wordt voor het merendeel verzorgd door studenten die tot eenzelfde vakgroep behoren (RC), terwijl de klassikale aanpak bij de RDA en RCA voor een natuurlijke opvangstructuur zorgt.

Student/Docentuitwisseling

Gezien het internationale werkveld waarin studenten later terecht komen stimuleert Codarts deelname aan uitwisselingen. Bij uitwisseling blijft het een probleem de balans te vinden tussen inkomende en uitgaande studenten. Waar vorig jaar meer dan 40 studenten belangstelling toonden om bij Codarts te studeren, toonden minder dan 10 studenten belangstelling om naar het buitenland te gaan. Voorlichting wordt gegeven via de Codarts Nieuwsbrief op intranet en via de coördinatoren/academieleiders in de hoop dat studenten op tijd hun procedure voor toelating starten. Het aantal instellingen waarmee nu een overeenkomst bestaat, is aanzienlijk uitgebreid tot ruim 45 zodat er meer mogelijkheden ook voor onze studenten ontstaan.

Een aantal managers participeerde in de AEC bijeenkomst van het Jazz en Pop Platform in Lausanne en R&D nam deel aan de bijeenkomst van internationaliseringsmedewerkers in

Manchester. Vier docenten vertrokken naar het buitenland onder de noemer van Erasmus, maar veel meer docenten bewogen zich op het internationale vlak via deelname aan de IAJE (International Association of Jazz Educators) bijeenkomsten, deelname aan de Womex, deelname aan het Jazz en Pop Platform van de AEC en deelname van de afdeling Latin aan een internationaal festival in Porto, Portugal.

Hoogtepunt was echter het bezoek van een delegatie van Codarts aan Turkije op verzoek van de Ministeries van Economische Zaken en Onderwijs en met ondersteuning van de Gemeente Rotterdam. Uit dit bezoek kunnen veelbelovende samenwerkingsrelaties op het gebied van Klassieke Muziek en Turkse Muziek voortvloeien.

Internationale verkenningen

Bij verschillende bezoeken aan Brazilië is grote belangstelling gebleken voor samenwerking vanuit de conservatoria van São Paulo en Salvador de Bahia. Inmiddels is bericht uit Brussel ontvangen dat het Alfa programma dat samenwerkingsprojecten ondersteunt in 2010 weer operationeel zal zijn.

6 Faciliteren en Faciliteiten

Faciliteren en faciliteiten. Het zijn zaken die achter de schermen van het onderwijs plaatsvinden en die essentieel zijn om het onderwijs goed tot zijn recht te laten komen.

6.1 Ondersteuning

6.1.1 Codarts Productiebureau

In de uitvoerende kunsten zoals dans, muziek en circus is een goed productiebureau onmisbaar voor het realiseren van optredens waar studenten en docenten trots op kunnen zijn.

Het Codarts Productiebureau is verantwoordelijk voor de organisatie en coördinatie van projecten, producties en evenementen van het Rotterdams Conservatorium, de Rotterdamse Dansacademie en Rotterdam Circus Arts. Het productiebureau stelt zich ten doel studenten en docenten van Codarts een optimale, professionele omgeving te bieden voor onderwijs, studie, examens en optredens, opdat zij kunnen excelleren als musicus, danser, en circusartiest. Het productiebureau valt als afdeling onder het College van Bestuur.

Doordat de academies een verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de uitvoering van de projecten komt de dienstverlening in een ander daglicht te staan. In 2008 is een analyse gemaakt van de activiteiten van het productiebureau tegen de achtergrond van deze academiëvorming. Hierin is o.a. geconstateerd dat voor de uitvoering van de projecten een meer integrale benadering van het productiebureau en de activiteiten van de afdeling AV/IB wenselijk is. Er is een projectplan opgesteld om dit in 2009 verder ter hand te nemen.

6.1.2 Communicatie & PR

De afdeling Communicatie & PR is verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie van de hogeschool. De afdeling onderhoudt contacten met de media, verzorgt de publicaties en activiteiten in het kader van studentenwerving (brochures, flyers, advertenties en open dagen), coördineert de productie van de studiegidsen, beheert de website www.codarts.nl en het intranet en is verantwoordelijk voor de publiciteit van projecten, voorstellingen en andere activiteiten van de hogeschool. De afdeling brengt daarnaast het relatieblad 'Codarts Magazine', het personeelsblad 'Codarts Personal' en een digitale nieuwsbrief uit.

In 2007 is het intranet van Codarts geïntroduceerd. Het intranet bevat informatie van diverse afdelingen en een nieuwspagina. Intranet wordt standaard geopend op alle pc's van kantoormedewerkers, docenten en studenten. In 2008 is het gebruik van intranet als intern communicatiemiddel verder uitgebouwd. Voornamelijk de stafafdelingen plaatsen informatie op het intranet. De nieuwspagina wordt dagelijks voorzien van berichten. De academies plaatsen minder informatie op intranet dan was verwacht. Ook in 2008 kan worden geconcludeerd dat intranet door medewerkers en studenten nog onvoldoende als informatiebron wordt gezien. Om de kans te vergroten dat belangrijke informatie bij de gewenste doelgroepen aankomt wordt die vaak ook in het personeelsblad Codarts Personal of op de in 2008 geïnstalleerde beeldschermen geplaatst.

Op de hoofdvestiging van Codarts (Kruisplein) hangen schermen bij de ingang en in de kantine. Op de schermen wordt het volgende gecommuniceerd: afwezigheidsmeldingen, kamerreserveringen, in welk lokaal geeft welke docent les, mededelingen en aankondigingen van evenementen. CO&PR levert de teksten voor mededelingen en voor evenementen.

Communicatie & PR heeft in 2008 een plan gemaakt voor verbeteringen in de nieuwe website. Het plan bevat verbeteringen in de structuur en de gebruiksvriendelijkheid van de website en verbeteringen voor wat betreft de look en feel van de website. De uitdaging voor Codarts is en blijft de vooraanstaande positie als instituut te versterken met een virtuele omgeving die gekenmerkt wordt als artistiek hoogwaardig en eigentijds. Een vooraanstaande virtuele positie versterkt het profiel van de fysieke omgeving. Voor (aankomende) studenten, stakeholders en het werkveld vormt de digitale omgeving een eerste kennismaking met of bron van informatie over Codarts. Voor de profilering in de stad en naar het werkveld draagt een eigentijdse website bij aan het beeld dat deze stakeholders van ons hebben.

Een beeld zegt meer dan duizend woorden. Codarts is een zeer 'fotogenieke hogeschool'. De ambitie is dan ook om steeds meer foto's en filmpjes te plaatsen op de website. Codarts heeft sinds 2008 haar eigen Codarts YouTube Channel met eind december 2008 al ruim 50 filmpjes.

Het persoonlijke contact tussen student, docent en instituut is de kern van het onderwijs bij Codarts. De digitale omgeving is daar een verlengstuk van. Voor informatievoorziening naar huidige studenten en in de werving van potentiële studenten is een inzichtelijke website met goede informatie van cruciaal belang. Daarom is in 2008 voor de tweede versie van de nieuwe website een 'welkom-menu' voor (aankomende) studenten ontworpen met de volgende items: studeren bij Codarts, aanmelden en auditie, open dagen, beurzen en veelgestelde vragen.

6.1.3 Mediatheek & Archief

Mediatheek

Sinds enige jaren maakt de Mediatheek een ontwikkeling door van een puur faciliterende bibliotheek waarin de traditionele trits van collectioneren, ontsluiten en beschikbaar stellen centraal staat, naar een breder kenniscentrum. In het HBO is een tendens te zien waarin een groter beroep gedaan wordt op mediatheken als partners in kennisoverdracht.

In november 2008 heeft de Mediatheek een voorstel gedaan om gezamenlijk met de academies en het management te gaan werken aan een concept 'kennisplein', een op Codarts toegesneden project kennismanagement.

Dit voorstel heeft geresulteerd in een discussiestuk voor de managementdag op 18 december. In samenwerking met de afdeling Middelven/ICT zijn vervolgens de verschillende componenten van het begrip 'kennisplein' concreet verwoord en in een tijdsplan uitgezet.

Voor de Mediatheek betekende dit dat zwaar is ingezet op de totstandkoming van een digitale bibliotheek. Uitgangspunt: een digitale leeromgeving veronderstelt een toegankelijkheid die verder gaat dan de fysieke drempel van de bibliotheek.

Voorts is met de academies bekeken hoe de mediatheekrondleidingen verheven zouden kunnen worden tot mediatheektrainingen bestaande uit een fysieke rondleiding en een training informatievaardigheden en 'digital library'. In 2008 heeft dit op bescheiden niveau plaatsgevonden tijdens een van de projectweken. De bedoeling is dat het vanaf 2009 opgenomen wordt in het curriculum.

Archief

De behoefte aan een goed ontsloten archief groeide en duidelijk is geworden dat daarvoor toereikende expertise beschikbaar moest zijn. In september is daartoe een archiefbeheerder in dienst genomen. Onder het motto "eerst het fysieke archief op orde, daarna werken aan een digitaal archief" zijn de eerste pijlen gericht op inventarisatie en opschoning van de diverse archivalia, waarbij prioriteit is gegeven aan de studentendossiers.

Tevens is besloten de archivalia op één centrale plaats, het Kruisplein, onder te brengen. Een investeringsplan voor verrijdbare archiefkasten is goedgekeurd.

De archiefbeheerder werkt aan een voorstel voor digitale archiefverwerking. Dit zal in 2009 worden geïmplementeerd.

Samenwerking

De afdeling werkt op lokaal, landelijk en internationaal niveau samen met de Centrale Discotheek Rotterdam, Openbare Bibliotheek Rotterdam, RotterdamNet, SCTC (Stichting Contact Theater Collecties), NVMB (Nederlandse Vereniging van Muziek Bibliotheken), SHB (Samenwerkingsverband Hogeschoolbibliotheken), IAML (International Association of Music Libraries) en SIBMAS (Société International des Bibliothèques et des Musées des Arts du Spectacle).

6.1.4 ICT

De afdeling Informatisering & Automatisering zorgt voor ICT-voorzieningen om de doelstellingen 'zorgen voor een sterke leeromgeving' en 'bieden van een aantrekkelijke werkomgeving' uit het Codarts Ontwikkelingsplan te realiseren.

In 2008 waren de belangrijkste ontwikkelingen:

- in september startte de Servicedesk. Deze desk is gevestigd op de 5de etage van het Kruisplein. Bij de Servicedesk kunnen medewerkers en studenten terecht voor vragen over ICT en facilitaire zaken;
- in juni is Codarts overgestapt op een nieuw systeem voor toegang en betaling in de gebouwen. De toegangspassen fungeren als intern betaalsysteem en kunnen via pin- en chipknip opgeladen worden. Met ingang van het academisch jaar 2008-2009 is betaald printen ingevoerd voor studenten;
- in oktober zijn de servers vernieuwd en is de servercapaciteit fors uitgebreid.
- Personeelszaken is overgestapt van een eigen systeem naar het personeelsinformatiesysteem Edukaat van Randstad. Door betere integratie van het personeelsinformatiesysteem met het salarisysteem Caso (ook van Randstad) is de kwaliteit van de managementinformatie verbeterd;
- afdeling Studentenadministratie is gestart met de invoering van een nieuw studievolsysteem: Osiris-student. De conversie van het oude systeem naar het nieuwe is een omvangrijk project dat afgerond wordt in de eerste helft van 2009.
- afdeling Studentenadministratie is in het najaar gestart met de invoering van Studielink. Studielink is de landelijke portal voor studenten voor in- en uitschrijving in het hoger onderwijs. Studielink zal eerst in 2009 operationeel zijn.

6.2 Huisvesting

Goede huisvesting en deugdelijke faciliteiten voor studenten en medewerkers zijn een belangrijke basis voor goed onderwijs. Voor Codarts zijn naast voldoende studieruimtes, goede ICT-voorzieningen en concertfaciliteiten ook zaken als herkenbaarheid en samenhang uitgangspunten voor de huisvesting van de afdelingen.

Codarts is gehuisvest op vijf locaties, verspreid over de stad Rotterdam.

De Rotterdam Classical Music Academy, de Rotterdamse Dansacademie, de Rotterdam Jazz Academy en de opleidingen Docent Dans en Docent Muziek zijn, naast een groot gedeelte van de ondersteunende diensten, gehuisvest in de hoofdvestiging van Codarts aan het Kruisplein, boven de Doelen. Naast het CvB vinden hier ook de Facilitaire afdeling, het Productiebureau, I&A en de afdeling Communicatie & PR onderdak.

De Rotterdam Pop Academy bevindt zich sinds 2003 in het popverzamelgebouw WaterFront aan de Maas. In deze popkelder, waar professionals in de popmuziek al jaren hun vak uitoefenen, komen beroepspraktijk en opleiding nader tot elkaar. De Rotterdam World Music Academy is gevestigd in het nieuwe World Music & Dance Centre aan de Pieter de Hoochweg. Hier zijn ook

afdelingen R&D, CSA, Financiën en P&O gehuisvest. De Muziektheateracademie heeft een eigen gebouw aan de Voorschoterlaan.

Rotterdam Circus Arts is in 2008 verhuisd naar het voormalige sportcomplex van Shell op het Vijfsluizen-terrein dat nu eigendom is van projectontwikkelaar OVG.

Codarts oriënteert zich momenteel op haar huisvesting om de kwaliteit van het onderwijs verder te versterken. Uit de contacten met externe partijen in de stad blijkt verder dat Codarts steeds meer wordt gezien als een interessante instelling om te komen tot een verdere ontwikkeling van de stad. In 2008 is de oriëntatie verder uitgewerkt en zijn er met diverse partijen in de stad verkenningen uitgevoerd.

7 De kwaliteit verzekerd

7.1 Kwaliteitszorg

Sinds eind 2004 werkt Codarts met het Ontwikkelingsplan september 2004 - september 2008. Dit plan is een uitwerking van het instellingsplan Kiezen is Doen, waarin de strategische beleidsvisie van Codarts is weergegeven. Het bevat negen doelstellingen:

- 1) afleveren van hooggekwalificeerde afgestudeerden;
- 2) zorgen voor onderwijs op maat;
- 3) zorgen voor een sterke leeromgeving;
- 4) fungeren als een multidisciplinair talent- en kenniscentrum;
- 5) zorgen voor een optimale aansluiting op het toeleverend onderwijs;
- 6) benutten en ontwikkelen van de talenten van het personeel;
- 7) een aantrekkelijke werkomgeving bieden;
- 8) bijdragen aan een aantrekkelijke, sociaal en economisch welvarende regio;
- 9) een financieel gezonde hogeschool zijn en blijven.

Bij het opstellen van het ontwikkelingsplan is het zogenaamde EFQM-model gevolgd, een kwaliteitszorgsysteem waarin de Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA-cyclus) centraal staat. De doelstellingen zijn onderverdeeld naar de in het EFQM-model onderscheiden resultaatgebieden en vertaald in concreet beoogde resultaten, evenals daartoe te verrichten activiteiten. Tevens is aangegeven op welke wijze één en ander wordt aangepakt (organisatie-eenheden en procesmanagement) en de manier waarop en de frequentie waarmee wordt gemeten of de beoogde resultaten daadwerkelijk worden bereikt, opdat waar nodig bijstelling kan plaatsvinden (de check- en actfase uit de PDCA-cyclus). In 2005 zijn door de verschillende organisatieonderdelen van Codarts op basis van het ontwikkelingsplan meerjarenplannen en – om te komen tot een adequate fasering en prioriteitstelling – jaarplannen opgesteld. In 2006 is in dit verband vooral aandacht besteed aan het ontwikkelen en introduceren van plannings- en rapportagevormen, waarbij zowel de samenhang tussen ontwikkelingsplan, meerjarenplannen en jaarplannen helder tot uiting komt (koppeling van centrale en decentrale activiteiten aan beoogde resultaten en doelstellingen uit ontwikkelingsplan en meerjarenplannen) als meer expliciet aandacht wordt besteed aan evaluatie/resultaatmeting.

In 2007 en 2008 heeft de nadruk gelegen op het vormgeven en verder vervolmaken van een meer adequate interne P&C-cyclus, met daarin ook momenten voor tussentijdse voortgangsbewaking en desgewenst bestuurlijke bijsturing. Dit door middel van een relatief eenvoudig systeem waarbij opleidingen/afdelingen enkele keren per jaar via een zogenaamde stoplichtenrapportage aangeven wat per onderdeel van hun jaarplan/activiteitenoverzicht de stand van zaken is: bespreking hiervan vindt plaats in de reguliere bilaterale overleggen met het CvB.

In de loop van de planperiode is in de vorm van een 'quick scan' regelmatig over de voortgang van de uitvoering van het ontwikkelingsplan gerapporteerd en geconstateerd dat er al heel veel was bereikt en in gang gezet, maar dat het ambitieniveau (en daarmee ook de hoeveelheid voorgenomen activiteiten) dusdanig hoog was dat volledige uitvoering binnen de planperiode niet realistisch was. Daarom is eind 2007 al besloten de werkingsduur van het ontwikkelingsplan te verlengen tot 2010.

Een meer uitvoerige rapportage per ultimo 2008 heeft dit beeld bevestigd: het overgrote deel van het ontwikkelingsplan is hetzij uitgevoerd, hetzij in gang gezet en geconcludeerd mag worden dat het ontwikkelingsplan richting en inhoud heeft gegeven aan de uitgevoerde activiteiten.

Aangezien de planperiode van het lopende ontwikkelingsplan in 2010 eindigt is de hogeschool eind 2008 op weg gegaan naar een volgend strategisch beleidsplan. Codarts kiest daarbij onder meer een interactieve aanpak door op intranet stellingen te plaatsen gerelateerd aan de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkelingen in de maatschappij. Medewerkers en studenten kunnen op die stellingen reageren.

Naast de activiteitenoverzichten/stoplichtenrapportages worden diverse evaluatievormen gebruikt om te toetsen of de geformuleerde streefdoelen zijn gerealiseerd:

- eind 2006 is in de vorm van een conservatoriumbrede nulmeting per academy de stand van zaken op de NVAO-toetscriteria met betrekking tot de doelstellingen van de opleiding, programma, personeelsbeleid, voorzieningen, kwaliteitszorg en resultaten in beeld gebracht;
- module-evaluaties: alle onderwijsmodulen dienen eenmaal per vier jaar geëvalueerd te worden door studenten en docenten, nieuwe modulen worden direct in het jaar van invoering geëvalueerd;
- tweejaarlijks vindt een studenttevredenheidsonderzoek (STO) plaats;
- tweejaarlijks vindt een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) plaats;
- specifieke activiteiten zoals die van het platform Gezondheid worden afzonderlijk geëvalueerd.

Maatregelen tot verbetering die uit dergelijke evaluaties voortvloeien worden vervolgens zoveel mogelijk in de reguliere P&C-cyclus opgenomen.

Om de interne kwaliteitszorg en een systematische werkwijze volgens de PDCA-cyclus zo goed mogelijk in de organisatie in te bedden is dit onderwerp ook in 2008 op verschillende momenten en in verschillende overlegverbanden aan de orde geweest:

- de Codarts-managementdagen zoals die enkele malen per jaar plaatsvinden
- het CvB-directeurenoverleg
- de managementoverleggen van de diverse academies
- aparte bijeenkomsten voor het onderwijsondersteunend personeel
- en vanzelfsprekend in het kader van lopende en voor te bereiden accreditatieprocessen.

7.2 Resultaten

Ook voor het jaar 2008 hebben de opleidingen/afdelingen als uitwerking van het ontwikkelingsplan (en de daarop gebaseerde meerjarenplannen) een activiteitenoverzicht opgesteld. Conform de richtlijnen van het CvB, zoals verwoord in de kaderbrief financiën en kwaliteitszorg, is daarbij prioriteit gegeven aan (verdere) verbetering van de bedrijfsvoering, de organisatie en het beheer van de onderwijsprocessen (ook gelet op de komende accreditatie van de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek), interne communicatie en kennismanagement (zie ook hoofdstuk 6.1.2 t/m 6.1.4 hiervoor).

Hiernaast verdienen twee onderwerpen in dit kader specifieke aandacht: het studenttevredenheidsonderzoek (STO) 2008 en de activiteiten op het terrein van gehoorbescherming.

StudentTevredenheidsOnderzoek 2008

In maart 2008 heeft Codarts meegedaan aan het door de HBO-Raad georganiseerde landelijke StudentTevredenheidsOnderzoek (STO). De vragenlijst voor dit onderzoek bestond uit een landelijk, voor alle deelnemende hogescholen gelijkloidend gedeelte met diverse thema's en een aantal door Codarts daaraan toegevoegde eigen vragen.

Aan het STO 2008 hebben 343 Codarts-studenten deelgenomen: een responspercentage van 33 en daarmee hoger dan verwacht en ook hoger dan het landelijk gemiddelde. De respons was het hoogst onder de bachelorstudenten Docent Muziek (45%) en Muziek (37%).

Over het algemeen maakt het studenttevredenheidsonderzoek duidelijk dat studenten tevreden zijn over de opleiding en dat zij zeer positief zijn over de docenten. Ook wordt duidelijk dat het onderwijs aanspreekt en dat studenten het gevoel hebben dat ze goed worden voorbereid op hun beroep. Net als in het landelijk onderzoek komt naar voren dat de communicatie/informatieverstrekking verbeterd kan worden. De mate van tevredenheid over de faciliteiten verschilt per gebouw/academie.

In het najaar hebben op academieniveau gesprekken plaatsgevonden tussen (bachelor)studenten en (onderwijs)management over de resultaten van het STO.

In deze gesprekken ging het vooral om het verhaal achter de cijfers: nadere toelichtingen op, achtergronden en voorbeelden bij de cijfermatige resultaten van het onderzoek – bedoeld om op deze wijze tot breed gedragen voorstellen voor verbetering te kunnen komen. Logischerwijze hebben deze gesprekken zich vooral gericht op die punten waar (verdere) verbetering wenselijk wordt geacht en zijn de elementen waarover de studenten in grote mate tevreden zijn (zoals veelal de inhoud van de opleiding, de kwaliteit van de docenten, gerichtheid op de beroepspraktijk, veiligheid & sfeer in de gebouwen, enz.) minder aan de orde gekomen.

Op basis van deze gesprekken zijn vervolgens verbeteracties geformuleerd op navolgende thema's:

- inhoud opleiding
- beroepsoriëntatie
- docenten
- toetsen en beoordelen
- lesrooster
- studielast
- informatie, communicatie en betrokkenheid
- faciliteiten
- profiel Codarts

Deze verbeteracties worden in 2009 hetzij Codartsbreed hetzij op academieniveau ter hand genomen.

Gehoorbescherming

De collectieve zorgverzekering voor het HBO voorziet behalve in reguliere vergoedingsregelingen ook in projectbudgetten voor activiteiten op het gebied van de arbeidsgerelateerde zorg. Codarts heeft in dit kader gekozen voor het aan de medewerkers (primair docenten) van het RC aanbieden van gehoortesten (de Oto Akoestische Emissie-test: een specifiek op musici toegesneden en wat meer geavanceerde vorm dan het standaard audiogram). Dit als onderdeel van de al eerder door het platform Gezondheid en de stuurgroep ARBO (ook op instigatie van de arbeidsinspectie) in gang gezette activiteiten op het gebied van gehoor en gehoorbescherming.

Na een periode van intensieve voorbereiding en communicatie zijn in maart 2008 uiteindelijk in totaal ruim 70 medewerkers getest. Uit de resultaten van deze testen, die op individueel niveau en voor de werkgever in de vorm van (sub)groepsaudiogrammen ter beschikking zijn gekomen, bleek –gelet op de werksoort niet verrassend- een aanzienlijk aantal in de loop der jaren een zekere mate van gehoorbeschadiging te hebben opgelopen.

Codarts vindt de gezondheid van haar medewerkers van groot belang. Gelet op de testresultaten, en in samenhang daarmee de toenemende belangstelling voor en bereidheid tot daadwerkelijk gebruik van gehoorbescherming, is er daarom voor gekozen alle medewerkers die in hun functie regelmatig aan een substantiële hoeveelheid geluid worden blootgesteld zonder verdere restricties adequate gehoorbescherming aan te bieden. Na een oriëntatie op de verschillende aanbieders zijn hiertoe afspraken gemaakt met een gespecialiseerde leverancier die op verschillende momenten op de diverse locaties aanwezig is geweest om de op maat te maken gehoorbeschermers aan te meten. Van dit aanbod hebben ongeveer 120 medewerkers gebruik gemaakt.

8 Organisatie en bestuur

8.1 Personeel en Organisatie

Codarts legt de verantwoordelijkheden laag in de organisatie. Dat spreekt de kracht en het talent van mensen aan. Sinds 2007 is Codarts de opleidingsrichtingen onder gaan brengen in academies. Deze academies opereren zelfstandig binnen de kaders van Codarts als geheel. In 2007 is gestart met het proces van decentralisatie. In 2008 is het onderwijs organisatorisch ondergebracht in acht academies: Rotterdam Classical Music Academy, Rotterdam Jazz Academy, Rotterdam World Music Academy, Rotterdam Pop Academy, Muziektheateracademie, Docent Muziek (samen het Rotterdams Conservatorium), de Rotterdamse Dansacademie en Rotterdam Circus Arts. Naast de academies zijn er zes (staf)afdelingen/bureaus: Middelen, Communicatie & PR, Research & Development, Facilitaire Zaken, Productiebureau en Mediatheek.

8.1.1 Personeelsbeleid

Voor de werkzaamheden van het Bureau P&O vormden het Codarts Ontwikkelingsplan 2004 - 2008, het daarvan afgeleide Personeelsbeleidsplan 2005 - 2008 en het activiteitenplan 2008 Personeel en Organisatie de belangrijkste basis. Daarnaast heeft P&O zoals ieder jaar ook een aantal initiatieven genomen op basis van interne signalen en/of externe ontwikkelingen.

Beoordelen en belonen

In navolging van de CAO HBO heeft Codarts in 2007 een nieuw systeem voor functioneren, beoordelen en belonen vormgegeven en besproken met de vakcentrales. De centrales hebben de voorstellen kritisch getoetst en zijn met het bestuur tot een uitvoerbare regeling gekomen. Het voldoen aan alle in de CAO HBO gestelde eisen en het opzetten van een professionele gesprekscyclus in een kleine organisatie met veel parttimers in specialistische functies met een kleine taakomvang vraagt een goede voorbereiding. In 2007 hebben alle leidinggevenden die medewerkers gaan beoordelen een training effectieve gesprekstechniek gehad. In 2008 is gestart met de uitvoering van het beoordelings- en beloningssysteem.

Lokaal overleg vakcentrales

In 2008 heeft het CvB tweemaal (januari en november) overleg gevoerd met de vakcentrales over het beoordelings- en beloningssysteem, het sociaal jaarverslag 2007 en het Actieplan Leerkracht.

Werving en selectie

Zoals elk jaar faciliteert Bureau P&O het werving- en selectieproces voor nieuwe medewerkers en docenten. Het gaat dan om het adviseren over de vacatureteksten, het in overleg met Communicatie & PR selecteren van adequate media om te adverteren, het verzamelen van de reacties, het verdelen van de reacties onder de commissieleden, het uitnodigen van kandidaten, adviseren over de arbeidsvoorwaarden en het opstellen van de arbeidsovereenkomst. In 2008 is door P&O voor 10 vacatures een wervings- en selectieprocedure gestart. Twee vacatures zijn intern vervuld, één vacature is komen te vervallen. Van de 10 vacatures waren er 3 voor een nieuwe formatieplaats; de overige 7 waren voor bestaande formatieplaatsen.

Communicatie: Codarts Personal

Samen met Communicatie & PR heeft Bureau P&O het blad Codarts Personal verder vorm en inhoud gegeven, waardoor o.a. actuele informatie op personeelsgebied verspreid wordt onder alle medewerkers. Belangrijke P&O-onderwerpen in Personal waren:

- nieuwe regeling belonen en beoordelen
- werkurenregistratiekaart

- ORT-regeling
- Studentalent
- collectieve zorgverzekering
- Codarts Servicedesk
- academiestructuur
- verhoging salaris CAO 2007/2010
- verhoging eindejaarsuitkering

Jaartaken en arbeidsovereenkomsten

Ieder studiejaar verwerkt het bureau P&O de jaartaken en de daaraan ontleende arbeidsovereenkomsten met docenten. De jaartaak bevat een specificatie van de werkzaamheden van het onderwijzend personeel voor het komende academische jaar. Gelet op het grote aantal parttime medewerkers, de gespecialiseerde aard van de werkzaamheden van de docenten en de fluctuaties in de studentenaantallen, is dit een tijdsintensief proces.

Deskundigheidsbevordering

In 2008 is veel aandacht besteed aan individuele ontwikkeling, zowel op verzoek van de medewerker als op initiatief van de leidinggevende. Dit betreft onder andere managementopleidingen, functiespecifieke opleidingen, coachingstrajecten en cursussen t.b.v. ARBO en bedrijfshulpverlening.

P&O gaat na of er in functioneringsgesprekken afspraken zijn gemaakt over scholing. P&O adviseert de leidinggevende en/of medewerker bij het zoeken naar de meest adequate opleiding, het opstellen van een scholingsplan en studieovereenkomsten.

ARBO

P&O heeft in samenwerking met Kwaliteitszorg het plan van aanpak uit 2006 verder uitgevoerd. Hiertoe is in 2007 een ARBO-stuurgroep ingesteld. Tevens zijn op alle Codartslocaties preventiemedewerkers (met eveneens specifieke deskundigheid op het gebied van werkplekinrichting) benoemd. Hiermee is een adequate ARBO infrastructuur tot stand gekomen. In eerste instantie heeft voorlichting over werkplekinrichting van het kantoorpersoneel en aan docenten van het Conservatorium over gehoorbescherming prioriteit gekregen. In 2008 is de aandacht vooral uitgegaan naar het meubilair van de docenten (begin vervanging) en het aanbieden van gehoor testen en vervolgens gehoorbeschermers aan docenten van het Conservatorium en andere medewerkers die gedurende hun werk aan (te) veel geluid worden blootgesteld (zie ook paragraaf 7.2 hiervoor).

In 2008 zijn er drie werkplekonderzoeken geweest. Eén medewerker heeft naar aanleiding hiervan aangepast kantoormeubilair gekregen

Verzuim

In totaal zijn er in 2008 339 ziekmeldingen geweest (CD 113, RC 162, RDA 55, Circus 9). In 2007 waren dit er 335. De gemiddelde verzuimduur is 10,96 dagen per ziekmelding en is hoger dan de 8,36 dagen in 2007. Dit betekent over 2008 in totaal 3672 verzuimdagen en een verzuimpercentage van 2,5.

	2006	2007	2008
Verzuimpercentage	1,0	2,2	2,5
Gemiddelde verzuimduur - totaal (dagen)	10,2	8,4	11
Gemiddelde verzuimduur – kort (dagen)	3,9	3,2	4,1
Aantal medewerkers dat zich niet ziek heeft gemeld	128	151	140

De stijging van het verzuimpercentage wordt veroorzaakt door een zestal langdurig zieken. Er is een minimaal verschil op te merken tussen de leeftijdscategorieën.

8.1.2 Kengetallen personeel

Het aantal medewerkers is in 2008 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van het 2007:

	2006	2007	2008
Aantal medewerkers (ultimo)	352	353	355
FTE's (ultimo)	196	191	192
Verhouding man/vrouw	68/32	68/32	68/32

Eind 2008 werkten bij Codarts 355 medewerkers. Het aantal medewerkers bij het Conservatorium was 219, Centrale Dienst 74, de Dansacademie 53 en Circus Arts 9. Er is een grote stijging waarneembaar bij Circus Arts van 2 medewerkers 2007 naar 9 medewerkers in 2008.

In het totaal waren er in 2008 192 fte's bij Codarts in dienst. Daarnaast zijn er veel gastdocenten verbonden aan de verschillende Academies. Met een aantal gastdocenten is in 2008 een arbeidsovereenkomst conform de CAO aangegaan.

Verdeling fulltime-/parttime-aanstelling

Het aantal fulltimers is hogeschoolbreed met twee personen toegenomen naar 64 personen in 2008. Het aantal parttimers is gelijk gebleven. Circus Arts kende in 2007 1 parttime medewerker; dit is gestegen naar 8 medewerkers in 2008.

(personen, ultimo 2008)	Totaal		Fulltime		Parttime	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Centrale Dienst	75	74	41	40	34	34
Rotterdams Conservatorium	221	219	13	13	208	206
Rotterdamse Dansacademie	55	53	7	10	48	43
Rotterdam Circus Arts	2	9	1	1	1	8
Totaal	353	355	62	64	291	291

Verdeling vast/tijdelijk

(personen, ultimo 2008)	Totaal		Vast		Tijdelijk	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Centrale Dienst	75	74	51	50	24	24
Rotterdams Conservatorium	221	219	131	142	90	77
Rotterdamse Dansacademie	55	53	36	40	19	13
Rotterdam Circus Arts	2	9	1	1	1	8
Totaal	353	355	219	233	134	122

Leeftijdsopbouw per afdeling

De gemiddelde leeftijd van een medewerker bij Codarts was in 2008 47,9 jaar. Vrouwen zijn gemiddeld iets jonger dan de mannen.

De leeftijdsopbouw was in 2008 als volgt:

(personen)	Totaal	Centrale Diensten	Rotterdams Conservatorium	Rotterdamse Dansacademie	Rotterdam Circus Arts
<30	21	9	6	5	1
30-34	29	7	13	7	2
35-39	45	11	30	1	3
40-44	48	10	33	5	
45-49	60	9	38	11	2
50-55	62	11	44	7	
55-60	52	7	34	10	1
>60	38	10	21	7	
Totaal	355	74	219	53	9

8.2 Bestuur

Vanuit het Ontwikkelingsplan en de missie stelt het College van Bestuur de kaders vast waarbinnen de opleidingsdirecteuren en de directeur Middelen hun beleid voeren. De lectoraten en de stafafdelingen Personeel & Organisatie en Kwaliteitszorg (beide onderdeel van de afdeling Middelen), Communicatie & PR, Productiebureau en Research & Development vallen direct onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur.

Ieder jaar leggen het College van Bestuur en het management afspraken over gewenste resultaten vast in de activiteitenoverzichten/jaarplannen van de verschillende eenheden. Op basis van de afdelingsjaarverslagen en tussentijdse voortgangsrapportages en besprekingen daarvan wordt de voortgang bewaakt en worden afspraken gemaakt voor het komende jaar.

Op deze manier beoogt het College van Bestuur het resultaatgericht werken te vergroten. Daarnaast biedt deze werkwijze de verschillende eenheden een grotere mate van vrijheid om binnen de kaders zelf te bepalen hoe zij de afgesproken resultaten bereiken.

In 2008 heeft het CvB het traject VIE verder geïmplementeerd. VIE is Verscheidenheid in Eenheid en heeft als doel de organisatie dusdanig vorm te geven dat er korte lijnen tussen het CvB en de opleidingen/afdelingen blijven bestaan en dat de ondersteunende afdelingen hun diensten direct ter beschikking kunnen stellen aan de opleidingen. Bestuur en management hebben vastgesteld dat het streven is om een organisatie tot stand te brengen waarvan bezieling en kwaliteit de pijlers zijn, en waar het belang van de individuele werknemers en dat van de organisatie als geheel zo veel mogelijk samenvallen.

Binnen VIE is ingezet op een andere vormgeving van de bestaande tweelagenstructuur. Met deze andere vormgeving krijgen de Academies meer verantwoordelijkheden op het gebied van artistieke, organisatie, onderwijs, kwaliteitszorg en communicatie. De aanpassing heeft als voordeel dat het CvB in een directe lijn kennis neemt van de visie van de Academies en daarmee van de eventuele problemen bij de uitvoering ervan. Visie en uitvoering sluiten nauw op elkaar aan. De directe lijn draagt ook zorg voor het feit dat de Academy direct kennis neemt van de strategische visie van het CvB en dat er de mogelijkheid bestaat om tot één-op-één formele afspraken binnen de daartoe vastgestelde kaders te komen. Nadat in 2007 de Academies Rotterdam Pop Academy, Rotterdam World Music Academy, en de Muziektheateracademie zijn gestart, zijn in 2008 de Rotterdam Classical Music Academy en de Jazz Academy van start gegaan.

In het voorjaar van 2008 is Kees Veerman in dienst getreden van Hogeschool InHolland en heeft hij zijn functie als lid van het College van Bestuur bij Codarts neergelegd. Kees Veerman heeft vanuit zijn verantwoordelijkheid veel werk verzet voor de verdere professionalisering van de organisatie op het terrein van met name financiën, personeelszaken en kwaliteitszorg. Met zijn expertise heeft hij bijgedragen aan een versterking van de interne organisatie die van essentieel belang is voor goed onderwijs.

Bezoldiging

Codarts heeft, na de terugtreding van het lid per 1 april 2008, weer een eenhoofdig college. De voorzitter van het College van Bestuur is in vaste dienst vanaf 1999. Het totaal aan arbeidskosten bedroeg in 2008 inclusief het werkgeversaandeel in pensioenlasten, sociale premies en emolumenten €139.790 (2007: €135.262). Het tweede lid van het College van Bestuur had een parttime aanstelling sinds 2006. Het totaal aan arbeidskosten voor dit collegelid bedroeg in 2008 inclusief het werkgeversaandeel in pensioenlasten, sociale premies en emolumenten € 8.916 (2007: €30.019)

8.3 Horizontale en verticale verantwoording

Naar de Minister van OC&W geldt de zogenaamde externe verticale verantwoording; onder horizontale verantwoording wordt de verantwoording richting medewerkers en studenten, het werkveld, georganiseerde beroepsgroepen, (lokale) overheden en andere stakeholders verstaan. Intern is de verticale verantwoording geregeld door middel van de Raad van Toezicht die toeziet op het handelen van het College van Bestuur. Daarnaast is de horizontale verantwoording wettelijk vastgelegd via de Medezeggenschapsraad.

Codarts kent verschillende vormen van verantwoording en dit jaarverslag is er één van. De hogeschool wil graag de transparantie en betrokkenheid vergroten. In 2008 is de website van de hogeschool (zowel intranet als de publieke site) uitgebreid met het onderdeel governance en zijn de regelingen ook digitaal beschikbaar gemaakt.

Daarnaast zijn de beroepenveldcommissies regelmatig bij elkaar geweest en zijn betrokkenen regelmatig uitgenodigd voor belangrijke evenementen binnen de hogeschool.

8.3.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet toe op een adequate besturing van Codarts door het College van Bestuur. De Raad concentreert zich hierbij op de realisatie van de doelstellingen van de hogeschool, de strategie en het beleid, de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkeling en de financiële situatie van Codarts. Daarnaast acht de Raad van Toezicht het van belang om voldoende betrokken te zijn bij de hogeschool. Hiertoe worden frequent voorstellingen van de hogeschool bezocht en laat de Raad zich graag uitnodigen voor bijzondere gelegenheden om de sfeer en de vitaliteit van de instelling te proeven. De Raad van Toezicht van Codarts bestaat uit vier personen met een brede bestuurlijke ervaring in het sociaal-economisch werkveld. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding in de vorm van vacatiegeld ter hoogte van € 1500,- per jaar.

De Raad van Toezicht is in 2008 vier maal bij elkaar geweest, altijd in het bijzijn van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht heeft goedkeuring gegeven aan de jaarrekening 2007. Bij de behandeling van de jaarrekening is opgemerkt dat met de verbeteringen in de financiële administratie meer inzicht komt om gerichte sturing te kunnen uitvoeren en de interne begrotingsdiscipline aan te scherpen. De Raad van Toezicht constateert dat deze aanscherping noodzakelijk is om ook de komende jaren een stabiele uitgangssituatie te behouden om incidentele financiële tegenvallers te kunnen opvangen.

De Raad van Toezicht heeft ook de begroting 2009 vastgesteld. Bij de behandeling van de begroting heeft de Raad vastgesteld dat de ingezette lijn om een ombuiging te realiseren in 2009 verder is uitgewerkt. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de financiële uitgangssituatie voor 2009 niet riant is. Dit betekent dat de druk op de beheersing van de kosten ook de komende tijd voelbaar zal zijn.

In het najaar van 2008 heeft de Raad van Toezicht gesproken met de Medezeggenschapsraad. Behalve over de algemene gang van zaken is er in een open gesprek gesproken over de belangstelling voor de deelname aan de MR bij het personeel van Codarts. Zowel door de Raad van Toezicht, het bestuur als de Medezeggenschapsraad wordt onderschreven dat het voor het functioneren van de Medezeggenschapsraad van belang is dat er een goede vertegenwoordiging van studenten en docenten is en dat ook alle geledingen goed vertegenwoordigd zijn. De Medezeggenschapsraad en het College van Bestuur zullen daar voor de verkiezingen in 2009 extra aandacht aan besteden.

Verder is de dhr. Bosma voor een derde termijn benoemd als lid van de Raad van Toezicht.

Renumeratiebeleid

Binnen de kaders van de Branchecode Governance heeft de Raad een voorkeur voor een tijdelijke aanstelling met de mogelijkheid tot een structurele prestatiebonus.

Daarnaast wordt uiteraard rekening gehouden met in het verleden gesloten overeenkomsten, hetgeen voor de voorzitter van het College van Bestuur neerkomt op een aanstelling voor onbepaalde tijd en voor het andere lid van het College van Bestuur een tijdelijke aanstelling betreft. Daarbij behoudt de Raad van Toezicht zich het recht voor een incidentele beloning te verstrekken bij uitzonderlijk goede prestaties.

8.3.2 Medezeggenschapsraad

De Medezeggenschapsraad, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle geledingen van Codarts, geeft mede richting aan de veranderingen waarmee de hogeschool te maken krijgt. De MR vertegenwoordigt de specifieke deskundigheid van de verschillende afdelingen en daarmee het menselijk kapitaal van de organisatie, het onderwijzend personeel en de studenten. De MR maakt gebruik van het wettelijk vastgestelde recht op inspraak door zich op onafhankelijke wijze te informeren, te adviseren en na rijp beraad al of niet in te stemmen met voorgestelde veranderingen.

De MR vergaderde in het kalenderjaar 2007 zeven keer onderling en vijf maal met het CvB. De medezeggenschapsraad en het College van Bestuur hebben afgesproken om in 2008 een aantal regelingen te evalueren en deze te updaten. De MR heeft ingestemd met een nieuw huishoudelijk reglement en een nieuwe regeling voor het afstudeerfonds. Ook heeft de MR ingestemd met het Onderwijs- en Examenreglement 08/09, de klokkenluidersregeling, klachtenregeling en integriteitscode.

Op het gebied van personeelsbeleid heeft de MR ingestemd met een nieuw functionering- en beoordelingssysteem. Het systeem is een uitwerking van hetgeen in de CAO bepaald is. Daarbij is voorgeschreven dat iedere werkgever op basis van de in de CAO opgenomen criteria een eigen beoordelingssysteem moet uitwerken. Het vertrekpunt voor deze herijking vormde de aanscherping van de relatie tussen beoordelen en belonen. In de CAO is bepaald dat het toekennen van een jaarlijkse salarisverhoging afhankelijk is van de uitkomst van een jaarlijkse beoordeling. Een tweede vertrekpunt is dat Codarts, aansluitend bij de hogeschoolgebonden ambities uit het Ontwikkelingsplan 2004 – 2008 en het Personeelsbeleidsplan, met het vernieuwde systeem een meer planmatige aanzet wil geven voor de persoonlijke ontwikkeling van alle medewerkers en het in stand houden en waar nodig verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

Ook heeft de MR ingestemd met de keuze voor een nieuwe ARBO-dienst. MR en CvB hebben geconstateerd dat de dienstverlening van de dienst waarmee werd samengewerkt ernstig te wensen over heeft gelaten. Op basis van een aantal selectiecriteria is aan vijf ARBO-diensten gevraagd een aanbod voor ARBO-dienstverlening voor Codarts te doen. Op basis van een analyse van de ontvangen aanbiedingen heeft het CvB voorgesteld de Witte Raaf als nieuwe ARBO-dienst te kiezen. De MR heeft hiermee ingestemd.

Tenslotte hebben de MR en het College van Bestuur uitgebreid overleg gevoerd over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het studenttevredenheidsonderzoek. In het voorjaar 2008 heeft Codarts een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder haar studenten. Op advies van de Medezeggenschapsraad is een aantal vragen toegevoegd en zijn de resultaten besproken met studentenpanels van de academies. De MR heeft met het College van Bestuur afspraken gemaakt over de verdere uitvoer van de resultaten van het studenttevredenheidsonderzoek. Er zijn hierbij op centraal niveau twee prioriteiten vastgesteld. De eerste betreft de informatievoorziening met betrekking tot de roostering en studie-informatie. Het CvB heeft toegezegd met een nieuw plan voor de interne communicatie te komen. De tweede prioriteit is een onderzoek naar de restauratieve voorzieningen binnen Codarts.

8.3.3 Studentenraad

In 2008 vergaderde de Studentenraad (SR) 8 keer onderling en had daarnaast een aantal bijeenkomsten met het management. Ook had de SR contact met Facilitaire Zaken over de catering en de instrumentenberging. Daarnaast werd meegedacht met het platform Gezondheid over gehoorbescherming en gezondheidsklachten bij studenten en samen met het platform op de Open Dag in februari 2008 op het Kruisplein een automaat met oordoppen onthuld.

In totaal werd er twee keer een Newsflash uitgegeven en heeft de SR haar ruimte op intranet geactualiseerd en verbeterd. Ook is nagedacht over nieuwe mogelijkheden met het vernieuwde intranet. De SR heeft gewerkt aan haar 'bestaansrecht': reglementen werden opgesteld en er is aandacht besteed aan het werven van nieuwe leden vanuit alle academies om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren.

De SR heeft zich beziggehouden met facilitaire zaken. Er werd meegedacht en overlegd over verbeteringen van de catering in de kantine van Kruisplein en over verbetering van het kamergebruik op het Kruisplein: d.m.v. een omroepsysteem, via de monitors in kantine voor kamergebruik door studenten overdag, of vooraf intekenen op kamers. Dit laatste bleek niet te werken en is na twee dagen weer afgeschaft. Ook heeft de SR nagedacht over het beter gebruiken van kopieermachines en printers door studenten en voorbereidingen getroffen voor een tweede bergingshok voor instrumenten met kettingen op de 6e etage van het Kruisplein.

De Studentenraad hield zich ook bezig met onderwijs inhoudelijke zaken: de SR organiseerde voor de tweede keer een succesvolle spoedcursus voor studenten met theorie achterstand in de introweek, besprak problemen op de Jazz Academy en dacht mee over de vragen voor en uitvoering van het StudentTevredenheidsOnderzoek.

De SR organiseerde ook festiviteiten: een geslaagd schoolfeest op Waterfront, waarbij diverse bands optraden en een Open Podium en suikerspinnen waren. Helaas verliep de communicatie met Waterfront moeizaam, waardoor afspraken langs elkaar heen liepen. De SR schreef een speurtocht uit voor een Valentijns-verassingsdiner om hiermee het 'wij-gevoel' op Codarts te stimuleren. Hier werd wisselend op gereageerd, maar uiteindelijk erg van genoten!

9 Jaarrekening

9.1 Grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de adviezen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder hoofdstuk RJ 660 met de specifieke uitwerkingen voor onderwijsinstellingen en universiteiten.

De basis voor de wet- en regelgeving omtrent de bepalingen van de inrichtingsvereisten is met ingang van deze jaarrekening gewijzigd van de specifieke richtlijnen van het ministerie van OCenW naar de algemene wet- en regelgeving omtrent de jaarrekening. Het materiële effect van deze stelselwijziging is beperkt en heeft voor deze jaarrekening uitsluitend betrekking op de voorziening voor jubileumgratificaties. De omvang van deze wijziging als ook de invloed daarvan op het eigen vermogen en het resultaat zullen apart worden toegelicht.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn, voor zover niet anders is vermeld, gewaardeerd tegen aanschaffingskosten, verminderd met afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de aanschaffingskosten, gebaseerd op de geschatte levensduur. De activeringsgrens is gesteld op €2.500. De jaarlijkse afschrijving op het gebouw aan het Kruisplein is berekend op basis van een 30-jarige annuïteit, met een restwaarde van ca. €7,7 miljoen.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De op korte termijn, binnen een jaar, verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schuld.

Resultaatbepaling

Het jaarresultaat wordt bepaald door de opbrengsten te verminderen met de kosten en lasten over dezelfde periode. Daarbij worden baten aan het verslagjaar toegerekend voor zover de betreffende prestaties zijn verricht door verkoop en levering.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen over het boekjaar worden opgenomen tegen het definitieve of voorlopige door het ministerie vastgestelde bedrag respectievelijk het te ontvangen bedrag volgens eigen berekening.

Buitengewone baten en lasten

De buitengewone baten en lasten betreffen resultaten welke niet uit de normale bedrijfsuitoefening voortkomen en van incidentele aard zijn.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

9.2 Toelichting op de balans

9.2.1 Activa

Vaste activa

De boekwaarde van de vaste activa is gedaald van €24,5 tot €24,3 miljoen. De vaste activa omvatten gebouwen (inclusief verbouwingen), inventaris en apparatuur. De waardevermindering van de gebouwen betreft de reguliere afschrijvingen. De financiering van het pand WMDC vond plaats met behulp van (o.a.) Europese subsidies. De totale subsidie is opgenomen als egaliseringsreserve onder de passiva. De afschrijvingen op het WMDC worden (naar rato) ten laste van de egaliseringsreserve gebracht.

In inventaris en apparatuur is €426.000 geïnvesteerd voor vervanging en uitbreiding. In het bijzonder hebben investeringen plaatsgevonden in een nieuw serverpark, aanschaf en implementatie van nieuwe software voor de studentenadministratie (Osiris Student) en apparatuur en studio-inrichting voor de Rotterdam Pop Academy.

Als gevolg van de gesloten standaardovereenkomst van borgtocht artikel 7, heeft Codarts zich verbonden niet zonder schriftelijke toestemming van de Stichting Waarborgfonds HBO, de aan de hogeschool toebehorende registergoederen te vervreemden of met enig recht te bezwaren. Voorts dient de hogeschool, indien zij haar verplichtingen uit de geborgde overeenkomsten niet kan nakomen, een recht van hypotheek aan de Stichting Waarborgfonds HBO te verstrekken tot zekerheid van het regresrecht van de Stichting Waarborgfonds HBO.

Vorderingen

Het totaal aan uitstaande vorderingen is in het boekjaar gestegen van €1,2 naar €1,3 miljoen. Onder de overlopende activa is in verband met de afwikkeling van het programma Wereld Muziek en Dans Centrum een vordering opgenomen van €595.075 op het OBR Rotterdam. Deze vordering betreft een nog te ontvangen Europese subsidie. De vorderingen op studentdebiteuren namen in 2008 verder af ten opzichte van eerdere jaren als gevolg van een actief gevoerd incassobeleid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2008 toegenomen met €164.000. Ten aanzien van het beleggen en belenen van de middelen van de hogeschool is bepaald dat dit risicomidend dient te zijn. Dit houdt concreet in dat Codarts niet belegt in aandelen of andere risicodragende waardepapieren en geen middelen beleent. Tijdelijke overtollige middelen zijn in 2008 op depositorekeningen geplaatst bij de ABN – AMRO en de Bank Nederlandse Gemeenten. Op balansdatum bedraagt het totale uitstaande saldo €1.089.053 t.w. €800.000 als direct opeisbaar deposito bij de ABN - AMRO tegen een rente van 3,75% en €289.053 als deposito bij de BNG met een looptijd tot 30-12-2009 tegen een rente van 2,50 %. Dit laatste deposito dient als garantstelling ten behoeve van de hypotheek bij de BNG en is niet vrij opneembaar.

9.2.2 Passiva

Eigen vermogen

Het exploitatieresultaat 2008 ad €5.217 is toegevoegd aan de algemene reserve. In totaal is het eigen vermogen gedaald met € 19.994 als gevolg van een aantal rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen. Deze rechtstreekse mutaties zijn een gevolg van de stelselwijziging in de grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening.

Met ingang van verslagjaar 2008 stelt Codarts de jaarrekening op conform het BW2:9 en de richtlijnen van de RJ, in plaats van de, voorheen verplicht gestelde specifieke bepalingen van het ministerie van OCenW. RJ 271 schrijft de opname van een voorziening gratificaties voor. In de

jaarrekening 2008 is voor het eerst de voorziening jubileumgratificaties opgenomen. De omvang van de voorziening is per ultimo 2007 vastgesteld op €39.688. Deze voorziening is rechtstreeks gevormd ten laste van de algemene reserve.

Codarts heeft een bankgarantie afgegeven aan Stichting Waarborgfonds HBO voor €92.368. Deze garantie wordt aangesproken als een van de bij het Waarborgfonds aangesloten hogescholen niet aan haar verplichtingen uit hoofde van de financiering van de huisvesting kan voldoen. Op grond van de Richtlijn Jaarverslaggeving voor hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (de grondslag voor de vorige jaarrekeningen) kon hiervoor een voorziening worden gevormd. Door de afwezigheid van een 'harde' verplichting kan deze borgstelling met ingang van dit verslagjaar niet langer als een voorziening worden verantwoord. De borgstelling is toegevoegd aan het eigen vermogen en verantwoord onder de 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Tot en met 2007 nam Codarts een vordering op het ministerie van OCenW op voor de verplichtingen vakantiegeld. Deze vordering vloeide voort uit historische afspraken tussen de hogescholen en het ministerie. Aangezien deze vordering een eeuwigdurend karakter heeft, kan deze volgens de nieuwe richtlijnen niet langer opgenomen worden. De totale vordering is rechtstreeks gecorrigeerd in het eigen vermogen.

Tot en met 2007 nam Codarts een schuld op aan het ministerie van OCenW inzake een liquiditeitsbijdrage. De schuld vloeide voort uit historische afspraken uit 1998 tussen de hogescholen en het ministerie. Deze schuld zal eerst betaald moeten worden bij liquidatie van de rechtspersoon. Conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is deze schuld niet langer opgenomen op de balans, maar onder de 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Egalisatierekening investeringssubsidies

Het egalisatiefonds bouw WMDC is gevormd uit de ontvangen Europese subsidie voor de financiering van de bouw van het Wereld Muziek en Dans Centrum en valt in 30 jaar vrij. De vrijval wordt jaarlijks in mindering gebracht op de afschrijvingslasten. De egalisatierekening is in de balans in mindering gebracht op de materiële vaste activa.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is een gemengde voorziening ten behoeve van groot onderhoud gebouwen en de revisies aan de muziekinstrumenten. Het niveau van de voorziening wordt voldoende geacht om de fluctuaties in de jaarlijkse onderhoudskosten, conform het jaarlijks geactualiseerde Meerjarig Onderhoud Plan, te kunnen dekken.

Voorziening jubileumgratificaties

Conform RJ 271 is met ingang van dit jaar de voorziening jubileumgratificaties gevormd. De omvang en het verloop van de voorziening in het verslagjaar zijn geschat conform een model van Deloitte:

	<u>31 dec. 2007</u>	<u>31 dec. 2008</u>
Voorziening jubileumgratificaties	€39.688	€49.975
<u>Verloop voorziening</u>		
Saldo per 1 januari 2008		€39.688
Af: Onttrekking		€(9.580)
Af: Vrijval		€(2.375)
Bij: Dotatie (exclusief mutatie rentebestanddeel)		€20.655
Bij: Rente mutatie		€1.588
Saldo per 31 december 2008		<u>€49.975</u>

Het totale verloop van het eigen vermogen is samengevat:

	Saldo 31-12-2007 EUR	Mutaties		Saldo 31-12-2008 EUR
		Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	
Kapitaal	46			46
Algemene reserve	1.274.796	5.217	-803	1.279.210
Vrijval waarborgfonds HBO	92.368			92.368
Dotatie voorziening jubileumgratificaties	-39.688			-39.688
OC&W verplichting vakantiegeld	-403.460		-24.408	-427.868
OC&W Liquiditeitsbijdrage	225.435			225.435
Bestemmingsreserves				
Reserve huisvestingsbeleid	10.240.303			10.240.303
Totaal bestemmingsreserves	10.240.303	0	0	10.240.303
Totaal eigen vermogen	11.389.800	5.217	-25.211	11.369.806

Langlopende schulden

Ten behoeve van de bouw en inrichting van de hoofdvestiging is in 1998/1999 bij de Bank Nederlandse Gemeenten een hypothecaire lening afgesloten, onderverdeeld in drie gedeelten. De oorspronkelijke hoofdsom was € 13,6 miljoen.

€ x 1.000	Schuldrest ultimo 2008	Schuldrest ultimo 2007	Rente %	Conversie-datum
Lening 1	3.662	3.770	5,44%	15-10-2014
Lening 2	3.770	3.872	4,85%	10-05-2014
Lening 3	3.860	3.954	5,80%	01-10-2009

Op 15 oktober 2008 is de rente- en looptijd van lening van lening 1 herzien. Op lening 3 is een forward afgesloten bij BNG voor een rentepercentage van 5,52% met een looptijd van 6 jaar.

Onder de schuldrest is niet opgenomen het in het volgend jaar af te lossen totaalbedrag (voor 2009: €311.790; zie kortlopende schulden aan kredietinstellingen).

9.2.3 Exploitatierkening

De exploitatie in 2008 is afgesloten met een (klein) positief saldo. Voor 2008 was geen exploitatieoverschot begroot. Zowel de opbrengsten als de kosten waren in 2008 hoger dan begroot. De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting worden onderstaand toegelicht.

Opbrengsten

De totale inkomsten waren €489.898 hoger dan begroot. Dit werd in belangrijke mate veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage dan geraamd. Verder bevatte de rijksbijdrage een incidentele bijdrage van €120.000 voor stimulering van de vooropleidingen.

Kosten

De kosten waren €512.660 hoger dan begroot. Dit werd in belangrijke mate veroorzaakt door hogere personele lasten. De salarislasten voor 2008 waren begroot op 192 fte's, voor gemiddeld €49.640 per fte en een opslag van 22% voor sociale lasten voor rekening werkgever. De werkelijke loonkosten in 2008 waren gebaseerd op een werkelijke gemiddelde bezetting van 191,5 fte's met een opslag voor 23,6% voor sociale lasten.

Begroting 2009

Voor 2009 heeft Codarts de volgende opbrengsten en kosten begroot:

	EUR
Baten	
Rijksbijdragen	16.616.000
Collegegelden	1.980.000
Baten werk i.o.v. derden	814.000
Overige baten	0
Totaal baten	<u>19.410.000</u>
Lasten	
Personele lasten	14.427.000
Afschrijvingen	791.000
Huisvestingslasten	1.569.000
Overige instellingslasten	2.058.000
Totaal lasten	<u>18.845.000</u>
Saldo baten en lasten	<u><u>565.000</u></u>
Financiële baten en lasten	
Financiële baten	35.000
Financiële lasten	600.000
Saldo fin. baten en lasten	<u>-565.000</u>
Resultaat	<u><u>0</u></u>

9.3 Helderheid bekostiging

Ten aanzien van de rekenschapthema's meldt Codarts dat zij geen onderdelen van onderwijsprogramma's van in het CROHO geregistreeerde opleidingen aan een private organisatie dan wel andere bekostigde instellingen uitbesteedt. Daarnaast kent Codarts nauwelijks besteding van publieke middelen aan private activiteiten. Codarts beoogt in dit kader haar contractonderwijs kostenneutraal te realiseren en die onderdelen waarvoor dit niet lukt geen doorgang te laten vinden.

Codarts biedt alleen contractonderwijs aan dat in de lijn ligt met de werkzaamheden waarvoor de hogeschool een rijksbijdrage ontvangt. Verder levert Codarts geen maatwerktrajecten voor bedrijven of publieke organisaties. Tot slot vermeldt Codarts in de bijlage van het jaarverslag alle officiële samenwerkingsverbanden en gerealiseerde uitwisselingen.

Balans per 31-12-2008

Activa

	31-12-2008 EUR	31-12-2007 EUR
Vaste activa		
Materiële vaste activa	24.346.007	24.518.309
Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal vaste activa	<u>24.346.007</u>	<u>24.518.309</u>
Vlottende activa		
Vorraden	10.548	14.890
Vorderingen	1.344.501	1.201.988
Liquide middelen	<u>1.460.751</u>	<u>1.296.981</u>
Totaal vlottende activa	<u>2.815.800</u>	<u>2.513.859</u>
Totaal activa	<u>27.161.807</u>	<u>27.032.168</u>

Passiva

	31-12-2008 EUR	31-12-2007 EUR
Eigen vermogen	<u>11.369.806</u>	<u>11.389.800</u>
Totaal vermogen	11.369.806	11.389.800
Voorzieningen	599.975	647.523
Langlopende schulden	10.980.818	11.292.608
Kortlopende schulden	<u>4.211.208</u>	<u>3.702.237</u>
Vreemd vermogen	<u>15.792.001</u>	<u>15.642.368</u>
Totaal passiva	<u>27.161.807</u>	<u>27.032.168</u>

Exploitatierkening 2008

	2008 EUR	2007 EUR
Baten		
Rijksbijdragen	16.178.391	14.980.426
Collegegelden	1.825.583	1.825.929
Baten werk i.o.v. derden	1.191.924	1.158.269
Overige baten	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal baten	<u>19.195.898</u>	<u>17.964.624</u>
Lasten		
Personele lasten	14.434.580	14.073.829
Afschrijvingen	746.128	676.605
Huisvestingslasten	1.457.241	1.083.895
Overige instellingslasten	<u>2.015.711</u>	<u>2.127.851</u>
Totaal lasten	<u>18.653.660</u>	<u>17.962.180</u>
Saldo baten en lasten	<u>542.238</u>	<u>2.444</u>
Financiële baten en lasten		
Financiële baten	61.857	29.132
Financiële lasten	<u>598.878</u>	<u>612.024</u>
Saldo fin. baten en lasten	-537.021	-582.892
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	<u>5.217</u>	<u>-580.448</u>
Buitengewone bedrijfsvoering		
Buitengewone baten	0	333.453
Buitengewone lasten	<u>0</u>	<u>11.759</u>
Resultaat buitengewone bedrijfsvoering	0	321.694
Exploitatieresultaat	<u>5.217</u>	<u>-258.754</u>

Kasstroomoverzicht 2008

	2008 EUR	2007 EUR
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Exploitatieresultaat	5.217	-258.754
Overige mutaties EV	-25.211	-241.757
	<u>-19.994</u>	<u>-500.511</u>
Afschrijvingen	746.128	676.605
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Voorraden	4.342	-6.803
- Vorderingen	-142.513	827.260
- Kortlopende schulden	508.971	-324.568
	<u>370.800</u>	<u>495.889</u>
Mutaties egalisatierekening	-84.701	816.336
Mutaties voorzieningen	-47.548	-477.803
	<u>-132.249</u>	<u>338.533</u>
	964.685	1.010.516
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa	-489.125	-509.424
Financiële vaste activa	0	0
	<u>-489.125</u>	<u>-509.424</u>
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Mutatie kredietinstellingen	-311.790	-303.020
Mutatie overige langlopende schulden	0	0
	<u>-311.790</u>	<u>-303.020</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	<u>163.770</u>	<u>198.072</u>
Beginstand liquide middelen	1.296.981	1.098.909
Mutatie liquide middelen	<u>163.770</u>	<u>198.072</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>		
	<u>1.460.751</u>	<u>1.296.981</u>

Bijlagen

B.1 Samenstelling College van Bestuur

Mevr. drs. Jikkie van der Giessen, voorzitter
Lid Raad van Toezicht ROC Zeeland
Lid Raad van Toezicht Zeeuwse Bibliotheek
Lid bestuur Zeeuwse concertzaal
Lid bestuur Zeeuwse Milieufederatie
Lid Raad van Advies RIFF Rotterdam
Lid bestuur Theater productiehuis Zeelandia
Voorzitter Consumenten/Patiëntenplatform 'Het Klaverblad'
Bestuurslid Stichting Vlaams Cultuurhuis 'De Brakke Grond'

Dhr. drs. Kees Veerman, lid (tot 1 april 2008)
Adviseur gemeente Amsterdam;
Lid van Raad van Commissarissen NV Stadsherstel Amsterdam
Lid van Raad van Commissarissen NV Zeedijk
Lid van Raad van Commissarissen BV Hallum

B.2 Samenstelling Raad van Toezicht

Dhr. mr. Henk Bosma (1943), voorzitter

Lid van de Raad voor Volksgezondheid en Zorg

Lid van de Raad van Commissarissen van de NV NOM (Noordelijke Ontwikkelingsmij.) en van Synergia Capital Partners B.V.

Lid van de Raad van Toezicht van het Gemeentemuseum Den Haag

Lid van de Raad van Toezicht IB-Groep

Lid van bestuur Nictiz

Voorzitter Raad van Commissarissen PI investments

Dhr. mr. Paul Nouwen (1934)

Management adviseur

Een groot aantal maatschappelijke nevenfuncties, commissariaten bij onder andere de Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam, Voorzitter van de Procesgroep Anders betalen voor Mobiliteit, de Stichting Infofilter, het Platform Goede Doelen en de Stichting North Sea Round Town, Vicevoorzitter van de EDBR, Bestuurslid Museum Beelden aan Zee en de Stichting Vrienden van het Bachkoor Holland.

Dhr. dr. ir. Carel van Eykelenburg (1952)

Voorzitter Raad van Bestuur Bank Nederlandse Gemeenten

Lid Bestuur Het ExpertiseCentrum

Lid Raad van Commissarissen GITP International B.V., tevens voorzitter AC

Voorzitter bestuur Willem Frederik Hermans instituut

Lid bestuur Nederlandse vereniging van Banken, tevens penningmeester

Mevr. Adrie C. de Bruijn(1947)

Voorzitter landinrichtingscommissie Walcheren

Voorzitter Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland

Voorzitter Stichting D'Aegen

Voorzitter Raad van Toezicht Klaverblad Zeeland

Commissaris Vereniging Hendrick de Keyser Amsterdam

Lid van de klachtencommissie Politie Zeeland

Lid van de adviescommissie bezwaarschriften Provincie Zeeland

Lid van het bestuur Vrienden van het Zeeuws Archief erfgoed Zeeland

Lid Raad van Toezicht ROC Zeeland

Lid van de Raad van Toezicht Zeeuwse Bibliotheek

Lid van de Raad van Commissarissen R&B Wonen

B.3 Samenstelling MR

Op het einde van 2008 was de samenstelling van de MR als volgt

Personeelsgeleding

Roderigo Robles de Medina (RC), Secretaris

Aldo Olijrhook (AZ)

Ellen Dijkstra (RDA)

Elly Broeren (RDA)

Erik Ball (RC)

Marianne Spoel (AZ)

Studentengeleding

Marinke Visser (RC)

Renske Wassink (RC), Voorzitter

Carolina Federbusch (RC)

Erik Spruijt (RDA)

Uitwisseling internationale studenten inkomend en uitgaand in academiejaar 2008-2009. Een uitwisseling duurt maximaal een jaar en in de regel minimaal drie maanden.

INSTITUUT	LAND	Inko- mend	Uit- gaand	DATUM OVEREEN- KOMST
VOOR ERASMUS UITWISSELINGEN				
Hogeschool Antwerpen, dep. Dram. Kunst, Muz. en Dans	België			2007-2010
Koninklijk Conservatorium Brussel	België	1	1	2008-2013
Hogeschool Gent	België		1	2008-2013
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Leuven	België			2007-2010
Ostravska univerzita v Ostrave	Tsjechië			2007-2008
Janacek Academy of Music and Performing Arts, Brno	Tsjechië		1	2006-2009
Det Jeske Musikkonservatorium (Aarhus)	Denemarken			2007-2009
Rhythmic Conservatory of Music Kopenhagen	Denemarken			2006-2008
Hochschule fur Music " Hans Eisler"	Duitsland		1	2008-2010
Hochschule für Musik Detmold	Duitsland			2004-2007
Hochschule für Film und Fernsehen "konrad Wolf" Potsdam	Duitsland			2006-2007
Hochschule für Music und Theater, Hannover	Duitsland			2005-2007
Hochschule für Musik Franz Liszt, Weimar	Duitsland			2005-2007
Hochschule für Musik und Darstellende Kunst, Frankfurt	Duitsland			2009-2010
Musik Hochschule Lubeck	Duitsland			2007-2009
Hochschule fur Music Freiburg /University of Music	Duitsland			2007-2009
Robert Schumann Hochschule Dusseldorf	Duitsland			2008-2011
Palucca Schule Dresden (Hochschule fur Tanz)	Duitsland	1		2008-2009
Trinity College of Music	Engeland			2008-2010
Royal Northern College of Music	Engeland			
University College Falmouth inc. Dartington College of Arts	Engeland			2008-2013
Estonian Academy of Music	Estland			2007-2009
Helsinki Polytechnic Stadia (Faculty of Culture and Services)	Finland			2007-2010
Sibelius Academy, Helsinki	Finland	1		2006-2009
Lahden Ammattikorkeakoulu	Finland			2007-2008
North Karelia University of Applied Sciences	Finland			2008-2010
Conservatoire National Supérieur de Musique de Lyon	Frankrijk			2007-2008
Magyar Tanművészeti Főiskola	Hongarije	1		2008-2009
Conservatorio di Musica " A. Vivaldi"	Italië			2007-2008
Conservatorio di Musica "Ottorino Respighi" de Latina	Italië			2006-2007
Conservatorio di Musica G. Martucci Salerno	Italië	1		2008-2009
Conservatorio di Musica "L. Refice"	Italië			2009-2010
Conservatorio di Musica "Santa Cecilia"	Italië			2008-2010
Conservatorio Statale di Musica ' F.A. Bonporti'	Italië			2009-2010
Conservatorio di Musica di Vicenza "Arrigo Pedrollo"	Italië			2008-2013
Latvian Academy of Music	Letland			2007-2008
Norges musikkhogskole	Noorwegen			2007-2009
University of Stavanger	Noorwegen			2008-2010
Universität für Musik und Darstellende Kunst, Graz	Oostenrijk			2004-2007
Universität Mozarteum	Oostenrijk			2007-2009
University of Music and Performing Arts	Oostenrijk			2009-2010
Akademia Muzyczna w Gdansk	Polen			2008-2013
Karol Szymanowski Academy of Music	Polen			2009-2010
Escola Superior de Danca	Portugal			2008-2011
Instituto Politecnico do Porto	Portugal	1		2007-2009
Escola Superior de Música de Catalunya, Barcelona	Spanje	1	1	2008-2010

Institut Del Teatre (School of Dance)	Spanje			2009-2011
Conservatorio Superior de Música de Salamanca	Spanje			2006-2007
Musikene Higher School of Music of the Basque country	Spanje			
Conservatorio Superior of Music "Rafael Orozco"	Spanje			2008-2010
Istanbul Universitesi (State Conservatory)	Turkije	1		2008-2009
Yildiz technical University	Turkije			2009-2013
mimar Sinan Guzel Sanatlar Universitesi, Istanbul	Turkije			2009-2010
Ege University	Turkije			2009-2014
Malmo Academy of Music	Zweden			2007-2010
Hochschule der Kunste	Zwitserland			2009-2010
Conservatoire de Musique de Geneve	Zwitserland			2008-2009
OVERIG				
University of New Orleans	USA			
Alvin Ailey School in New York	USA		2	
Purchase college in New Yrok	USA	2		
Ballet Academy in Stockholm	Zweden	2		